

SITUATION

S T H L M

#215

JULI 2015
ÅRGÅNG 20

PRIS: 50 kronor
SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

**FÖRENADE
FÖRORTER**

**SJÖRÄDDNINGSHUNDAR
LÄGGER NOSEN I BLÖT**

**ANDREJ
ZVEREV**

**ATT VARA MAMMA TILL
OMHÄNDERTAGNA BARN**

PERNILLA

"Män reser monument över sig själva hela tiden. Nu är det min tur."

ANDERSSON

ANNA JÄRVINEN CLEO ANNA CHARLOTTA GUNNARSON AK VON MALMBORG ZELDA

S Ö D R A
T E A T
E R N

Stockholms bästa utsikt!

28 Juni RRR: temperance movement/justin t. earle
27 juli - 1 aug Pride På Södran 2 aug Cornel isdagen
10 aug Sarah Dawn Finer 11 aug Weeping Wil l ows
19 aug El dkvarn 20 aug Stefan Sundström
26 aug Markus Krunegård 27 aug Linda Pira
28-30 aug 🍷 Kaffefestivalen 4 sept hoffmaestro

SODRATEATERN.COM / 08-531 994 90

Sveriges internationella scen för musik, teater och debatt

RIKSTEATERN

STOLT
ÅR ÅRARE

20 JAG DEBUTERADE SAMTIDIGT SOM MAX MARTIN-ERAN MED BRITNEY SPEARS. AKUSTISK POPJAZZ VAR INTE ALLS SÅ INNE LÄNGRE

Pernilla

Andersson minns hur karriären inleddes med en engelskspråkig platta som sålde 5 000 ex.

32 JAG VAR ALLTID NÖJD MED MINA TEXTER, MEN INTE ALLTID MED MITT FLOW

Simon Matiwas, Förenade Förorter, vann SM i poetry slam

36 HANDLÄGGAREN SLOG NÄVEN I BORDET OCH SA: "POJKEN SKA INTE HEM I DAG"

Ann Malmberg har fått ett barn omhändertaget

12 Andrej Zverev

"Nu ser jag bilder på många platser i Stockholm utifrån ljuden jag hör."

14 Läger nosen i blöt

Sjöräddningshunden Rejza kan känna lukten av en människa i vattnet på ett par hundra meters håll.

28 Utvandrarerna

194 olika nationaliteter finns representerade i Stockholm. Nils Garcia från Andorra är den enda från sitt födelseland här, Zelga Aho från Syrien har många landsmän omkring sig.

56 Svepet

Anna Järvinen, Stockholmslätar, Cleo, Stockholmsböcker, Anna Charlotta Gunnarson, AK von Malmberg, Zeldas med mera.

7 Nova Miller

Från Nacka musikklasser till Los Angeles och kanske vidare mot stjärnorna.

8 Gata fram och tillbaka

Spårvagnsspår, ett lurigt röd ljus och Fru Duva utmed Gröndalsvägen.

10 Situation Waldersten

11 Maria Hagström

Lika i ålder till slut.

42 Stolt

4th of July, Asbury Park.

44 Min plats

För Tobias Jansson betyder Icabutiken vid Luthagen något speciellt.

47 Mina drömmar

Jocke Säbom vill bli maorikrigare.

55 Korsord

64 Brillant

Elin Jättne tillverkar blomsterkransarna som P1:s Sommarvärdar har i håret.

66 Läsaren

Ulla-Britt Törnblom, Länna.

Situation Sthlms plats i stan

Ny utsikt. Fem av fönstren jag ser från min kontorsstol i den nya redaktions- och distributionslokalen på Timmermansgatan 38 ger mig fri utsikt mot Maria Prästgårdsgata och fram till korsningen med Timmermansgatan.

Hörnet på fasaden är liksom avskuret och det är ett skyltfönster i vinkeln där, ut mot korsningen. Innanför det fönstret har vi satt upp 108 av de senaste tidningsomslagen, från nummer 214 med Martin Luuk på omslaget till nummer 107 med Sona & Ayesha på.

Buss 66 kör förbi. I genomsnitt stannar en person i timman och tittar på tidningsomslagen innanför fönstret där. Nattetid är ytan i hörnet

ut mot korsningen upplyst och väl synlig. Och det sitter LED-skyltar på fasaden ovanför skyltfönstren både ut mot Maria Prästgårdsgata och mot Timmermansgatan. Och en vanlig gatuskylt ovanför entrén.

Det ska synas tydligt, varifrån man än kommer, att det är här som Nordens första och Sveriges största gatutidning numera har sin redaktion och distribution. Att den långsamma berättelsen om Stockholm som startade 1995 fortsätter.

Nu på Timmermansgatan 38.

På väggen bakom mig hänger utskriften av det kommande nummeret. Och på understa raden, längst ned på väggen med magnetfärg, hänger åtta sidor till en bilaga. Den

ska publiceras med nästa nummer, det som ges ut i slutet av juli, men vi skickar det till tryck redan nu. Det är en bilaga som är ett litet smakprov på det som händer i slutet av augusti i år, då Situation Sthlm funnits i 20 år.

Bilderna i bilagan är ett urval av svartvita porträtt av tidningsförsäljarna som Joel Nilsson tagit under våren. Den 21–30 augusti visas fotoutställningen *Situation Sthlm 20 år* på Liljevalchs, där ett fyrtiotal av porträtten visas.

Texterna i bilagan är några smakprov ur de 217 texter av 67 skribenter som valts ut till boken *Hemlös: Med egna ord, texter ur Situation Sthlm 2008–2014*. Det är andra boken med samlade texter av

försäljarna vi ger ut. Den förra kom 2008 och sålde i 43 000 exemplar.

Det kommer också att släppas en podcast, *Situation Sthlm och hemlösheten*, 21 augusti, då samtliga sex avsnitt finns tillgängliga via Radio Play och alla andra ställen där poddastar sänds.

Det är här det händer – nytt decennium. Ny redaktion och distribution. Och ett nytt nummer av Situation Sthlm.

Ulf Stolt
chefredaktör
& ansvarig utgivare
ulf@situationsthlm.se

Situationister "Det är bord av Ferrarrikvalitet!"

Kjell Näslund

GÖR: Produktionsledare på Byggservice Q-gruppen. Har byggt om Situation Sthlms nya lokaler.

"NÄR VI KOM hit var det en skitig lokal, som hade varit butik från början. Vi fick börja med att riva.

Så vi har byggt om det från grunden, det var bara råyta här först. Det har varit lite roligare än ett vanligt kontorsbygge som ofta har raka väggar. Här är det riktigt foder runt dörrarna, glaspartier i väggar och designade möbler. På plats har vi bland annat haft målare, elektriker, rörmokare och undertakskillar. 55 arbetsdagar har det tagit. Det har varit ett jätteroligt jobb, särskilt när man ser hur glada alla blir när de ser resultatet. Att se det bli klart – det är lite av tjušnjungen med det här yrket. Det är därför man håller på."

Pierre Blom

GÖR: Är Situation Sthlms gatuvärd på Timmermansgatan 38.

"JAG SÅLDE SITUATION Sthlm tidigare, har gjort det sedan 1999.

Jag började jobba som gatuvärd i vintras. Som gatuvärd är jag

dels runt ute hos säljarna på deras försäljningsplatser ute på stan för att se hur de har det, att allt funkar som det ska, men mest jobbar jag på gatan i anslutning till redaktionen och distributionen på Timmermansgatan 38.

Mitt jobb handlar mycket om att stödja och hjälpa försäljarna i anslutning till distributionen så att de tar sig till och från lokalen på ett smidigt sätt.

Timmermansgatan är en trevlig citygata och det är närmare till tunnelbana och bussar än från vår tidigare redaktion, vilket är en fördel om man bär tungt med tidningar."

Nicola Lucchetti

GÖR: Möbelsnickare som gjort Situation Sthlms möbler.

"I ITALIEN HAR vi alltid jobbat med möbelsnickeri, min pappa har ett stort snickeriföretag i Rom och innan det farfar, farfars

far och hans far. Jag har det i generna. Mitt sista jobb i Italien var som projektledare för scenbyggen, gjorde bland annat scenen till invigningen av vinterolympiaden och en scen som påven skulle stå på under ett event.

För nio år sedan flyttade jag till Sverige för kärleken. Nu jobbar jag på Swärd Design och har byggt skåp, receptionsdisk, postfack och alla bord i Situation Sthlms lokaler. De är gjorda av massiv ask och mörkgrå valchromat, efter en ritning från arkitekt, men jag ändrade en del detaljer. Det är bord av Ferrarrikvalitet!"

ALLA MÄNNISKOR ÄR OLIKA. Så enkelt är det. Vi har lärt oss det under de 19 år Situation Sthlm sålts på gatorna i Stockholm. Vissa har säljet i sig, andra lär sig snabbt, några måste jobba lite hårdare. När vissa väljer att skrika ut sin frustration och ilska väljer andra att skriva av sig i tidningen. Några gör både och.

Situation Sthlm erbjuder hjälp till självhjälp

genom meningsfull sysselsättning med tidningsförsäljningen utifrån varje individs villkor. Utöver möjligheten att tjäna egna pengar erbjuder vi också juridisk hjälp och stöd i kontakten med bland annat myndigheter.

När du köper Situation Sthlm ger du säljaren inte bara reda pengar utan mycket, mycket mera. Tack.

Situation Sthlm ges ut av Situation Sthlm AB. Tidningen är fackligt, partipolitiskt och religiöst obunden och kommer ut sista onsdagen i månaden 12 gånger om året.

Situation Sthlm AB ägs i lika delar av chefredaktör Ulf Stolt, Rainbow Sweden samt Ideella föreningen Situation Sthlm.

Aktiebolaget delar inte ut vinst till aktieägarna, allt eventuellt överskott återinvesteras i verksamheten.

STYRELSEN
SITUATION STHLM:
Ulf Stolt

Hans Larsson (ordförande)

Peter Söderlund

Den sociala verksamheten är en ideell förening. Försäljarna är hemlösa eller före detta hemlösa. Alla försäljare skriver under ett avtal, får en id-bricka med foto och en försäljningsplats.

Den sociala verksamheten består bland annat av distribution av tidningen, försäljarcafé, skrivarverkstad, försäljningsblogg, datarum och juridisk rådgivning.

Värdegrund Situation Sthlm:

- är en gatutidning
- skapar debatt och opinion om hemlöshet och utsatthet
- erbjuder hemlösa människor sysselsättning
- verkar för yttrandefrihet

Målgrupp:

Situation Sthlm är en lågtröskelverksamhet som riktar sig till hemlösa, f.d. hemlösa och socialt utsatta människor. Många ur målgruppen har missbruksproblem och/eller är drabbade av psykisk ohälsa.

Syftet med tidningsförsäljningen, utöver den inkomst den genererar, är att skapa en struktur i tillvaron, stimulera till minskat missbruk och genom verksamheten få hjälp och stöd.

Verksamheten erbjuder också timanställning, arbetsträning, OSA-placering, skrivarverkstad, datorstöd, motiverande samtal, juridisk rådgivning och diverse aktiviteter.

Personer som inte omfattas av det sociala stöd som samhället erbjuder eller inte har några etablerade kontakter inom tex. socialtjänst, kriminalvård eller psykiatri skrivs inte in som försäljare av Situation Sthlm.

Syftet med Situation Sthlms verksamhet är rehabilitering med arbete som metod. Vår målgrupp

består av de personer vars stöd från Situation Sthlm kompletteras av samhällets insatser.

REDAKTION
Chefredaktör & ansvarig utgivare
Ulf Stolt
ulf@situationsthlm.se
08-545 953 90

Reporter
Maria Hagström
maria@situationsthlm.se

Consigliere
Jan Lindström

Art Director
Jesper Weithz

Webbredaktör
David Bogerius

Redaktionsråd
David Bogerius, Gerd Eriksson, Alexandra Sundqvist

Korrektur
Hanna Hård

Medverkande skribenter
Henrik Emilson, Maria Lindén

Medverkande fotografer & illustratörer
Martina Holmberg, Joel Nilsson, Magnus Sandberg, Sofia Runarsdotter, Jesper Waldersten

För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material.

Hemsida
www.situationsthlm.se

E-post
red@situationsthlm.se

Tryck
V-Tab 2014

Räckvidd
147 000 läsare
(Orvesto konsument 2014:helår)

Upplägga
34 100 ex/mån (TS helår)
ISSN: 1400-4437

LEDNING & ADMINISTRATION
VD
Pia Stolt
pia@situationsthlm.se
08-545 953 87

Ekonomi
Lilian Dahlqvist
lilian@situationsthlm.se
08-545 953 86

Adress
Timmermansgatan 38
118 55 Stockholm

Tel
08-545 953 91

Fax
08-668 79 09

Organisationsnummer
55 66 49-1071

Plusgiro/Bankgiro
pg. 25 59 89-6
bg. 5357-3259

SOCIAL VERKSAMHET
Verksamhetsansvarig
Jenny Lindroth
jenny@situationsthlm.se
08-545 953 88

Samordnare
Ingmari Olofsson
ingmari@situationsthlm.se
08-545 953 81

Mariah Jansvik
mariah@situationsthlm.se
08-545 953 81

Jonas Svensson
jonas@situationsthlm.se
08-545 953 81

Telefonnummer distribution
08-545 953 81

Öppettider
Måndag till fredag kl. 8-15
Lördag kl. 10-14

Plusgiro/Bankgiro
pg. 28 19 18-3
bg. 5357-3259

Organisationsnummer
8024 11-1497

ANNONSERING & PRENUMERATION
Herman Sundgren
herman@situationsthlm.se
08-545 953 94

Carl Larsson
carl.larsson@mediakraft.se
tel. 070-147 50 29

Robert Wallner
robert.wallner@mediakraft.se
tel. 070-992 53 43

Privatprenumeration
12 nummer kostar 660 kronor

E-post
situationsthlm@pressdata.se

441 Tryckbak 428

I huvudet på läsarna

"Jag önskar Mikael all lycka"

Sverige förblöder

Hur står det till i landet?

Sveriges ekonomi är i god balans, svarar politiker från vänster till höger. Många nöjer sig med det svaret, men inte alla.

Hälften av våra gymnasieelever mår psykiskt dåligt. Antalet sjukvårdstillfällen för depression bland tonårsflickor har ökat 10 gånger de senaste 20 åren. Var femte tonåring uppger att de skadat sig själva, till exempel skurit sig i armarna. Bland vuxna ökar antalet sjukskrivningar, främst på grund av psykiska besvär.

Förr växte barnen upp i trygghet, med mammorna hemma. Föräldrar utan stress hade mer tid för barnen. Erfarna lärare höll ordning i skolan. Studietrötta elever gick praktiska utbildningar. Efter skolan fick de jobb, med praktiska arbetsuppgifter.

Dagens röverskola ställer orimliga kunskapskrav på stressade elever. Ungdomsarbetslösheten är tre gånger högre än för vuxna. Individualism frodas på bekostnad av social samvaro. Arbetsplatsernas krav på effektivitet ger stress och konkurrens.

Något är mycket fel i ett land där barnen mår allt sämre. Hur går det med framtidens ekonomiska tillväxt ifall alla är i behov av psykisk vård.

Dags att lägga i backen innan Sverige förblöder.

JOHAN CARLFORS

Möte med en säljare

Jag vill bara helt kort dela med mig av ett fint möte jag hade med en försäljare av Situation Sthlm på Stockholm C i dag. I vanlig ordning styrde jag kosan mot Uppsalatåget, då jag i ögonvrån såg en kvinna som stod och sålde tidningen. Hon såg lite nedstämd och ihopsjunk ut.

Först hastade jag förbi, men så kom jag på att det var ett bra tag sedan jag såg försäljaren som jag brukar köpa tidningen av i Uppsala och gick tillbaka. Hon sken upp och var så trevlig. När jag skulle gå önskade hon mig ett bra liv och gav mig en kram.

Det kanske inte låter så märkvärdigt, men det gjorde mig jätteglad och har lyst upp min kväll.

HANNA

Beröm till redaktionen

Har just läst ut senaste Situation Sthlm och vill bara berömma er på redaktionen. Det är fantastiskt bra, varierad, fördjupande och många gånger rörande läsning. Har börjat köpa tidningen varje månad av en och samma man i gången mellan Centralstationen och T-centralen – han är alltid så trevlig.

Ha en trevlig långhelg och fortsätt göra det ni gör!

BEA

Intressant tidning

Jag måste tacka för er intressanta tidning.

Jag vill bara tacka Mikael S för den fina artikeln. Det var så roligt att träffa en sådan fin människa som honom. Han hade en sådan utstrålning och glädje i ögonen när jag köpte en tidning av honom. Jag önskar Mikael all lycka.

KERSTIN

Något jag vill att du ska veta

Ulf, jag vill att du ska veta att jag tycker att din intervju med Martin Luuk är så underbart välskriven.

PETRA

Skriv till I huvudet på läsarna

Situation Sthlm, Timmermansgatan 38, 118 55 Stockholm. Fax: 08-668 79 09. Mejl: red@situationsthlm.se. Skriv namn och postadress (om du har någon). Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera insänt material.

Vi vill ha dig.

Och din brorsa. Din mamma. Din granne. Och kanske din kompis. För tillsammans kan vi göra världen bättre. Vill du vara med? **Sms:a medlem till 72900** eller gå in på www.naturskyddsforeningen.se. Ett medlemskap kostar 24 kr/mån.

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

 Naturskyddsföreningen

HUVUDSTAN

Discgolf i Järva

FRISBEE Järva Disc Golf Parc firar 20-årsjubileum i år. Och tjustringen med frisbeegolf, eller discgolf, som den mer korrekt heter, är enligt Mats Löf att det är "en helhetsupplevelse".

– Till skillnad från en fotbollsmatch där man jagar efter en boll så är discgolf ett sätt att också njuta av naturen runt omkring. Jag tror att vi kan erbjuda Stockholms mest välskötta park här på Järvafältet, säger Mats Löf på Järva Disc Golf Parc.

Banan har 27 hål, men den som vill gå en kortare bana kan välja 18 eller 9 hål.

Avstånden till hålen från utkastplatserna varierar – det längsta hålet är 250 meter, det kortaste 60 meter.

Alla kan delta oavsett förkunskaper och frisbee finns att hyra på plats.

Var i kroppen blir man mest trött av att kasta frisbee?

– I benen faktiskt. Dels för att man går mycket, men också för att det är benen som tar största trycket vid kastet.

För att komma till Järva Disc Golf Parc kan man åka t-banan antingen till Hjulsta eller till Akalla och sedan promenera fram till banan.

GERD ERIKSSON

BRADLEY HUCHHEMAN/CREATIVE COMMONS

Lierade på Dyviks lövängar

FÄLTARBETE Den 25 juli är det dags att slå Dyviks lövängar i Tyresö. Alla som vill är välkomna att greppa en lie och hjälpa till. För den som inte är van hålls det en introduktion klockan elva och den ovana rekommenderas också att ta med arbetshandskar.

– Förutom att hålla liv i en traditionell slåtter gör vi det också för att bevara mångfalden av arter på ängarna. Det finns 200 blomväxter där, säger Ulf Johansson från Naturskyddsföreningen i Tyresö.

Det är en hektar åker som ska slås och det blir spelmansmusik till. Alla som deltar bjuds på slåtterlunch. Ulf Johansson som varit med och slagit ängarna i 31 år räknar med att det kommer att ta två dagar.

Vad är hemligheten bakom att svinga en lie bra?

– Det handlar om koordination. Och det är lite som bollsinn, vissa har det i sig direkt, andra lär sig aldrig.

GERD ERIKSSON

Buss på land och i hav

GUIDETUR I sommar finns det möjlighet att åka guidad tur både på land och till sjöss i en och samma buss. Av- och påstigning sker vid Djurgårdsbron, men vid Villa Källhagen åker bussen rakt ner i kanalen och fortsätter turen i vattnet.

– Bussen har varit mycket mer uppskattad än vi trodde från början. Den verkar ha fått många stockholmare att turista i sin egen stad, säger Max Ekwall som startat företaget Oceanbuss tillsammans med sin bror.

Turen, som går sju gånger om dagen, tar 75 minuter och passerar bland annat Djurgården, Strandvägen, Vasamuseet och Gröna Lund. En guide är med hela vägen och det finns både säkerhetsbälten och flytvästar till alla passagerare ombord.

Är det nån som ångrat sig när bussen ska ner i vattnet?

– Hittills är det bara en enda person – en stressad banktjänsteman.

GERD ERIKSSON

"Det var en annan tid. Några vänner till mig hade hittat lägenheten bland Dagens Nyheters annonser. Så här löd en del av annonstexten: 'Uthyres omgående, särskilt lämplig för kollektiv'."

Författaren och akademi-

ledamoten Klas Östergren 5 juni, tillbaka vid porten till Hornsgatan 29 C, när hans roman *Gentlemen* från

1980 förärades den 76:e litterära skylten. FOTO: NADJA HALLSTRÖM

Torsdagstugg på Årsta torg

PRAT Tre torsdagar i juli kommer spännande och aktuella författare till Årsta torg för att prata om sina senaste böcker. Det utlovas samtal om dåtid och framtid mellan författarna och samtalsledarna.

Parkteatern är arrangör och den nya chefen, Sissela Kyle, kommer att stå för högläsning ur respektive bok.

Karolina Ramqvist FOTO: JASMIN STORICH

Programmet ser ut som följer:

2 JULI Karolina Ramqvist med *Den vita staden* och Jessica Gedin.

9 JULI Susanna Alakoski med *April i anhörigsverige* och Per Adolfsson.

23 JULI Maria Sveland med *Befrielsen* och Moa Elf Karlén.

– Det är verkligen roligt för Årstaborna att

ett sånt fint arrangemang hamnar här. Jag tror att det ökar litteraturintresset och läsandet i stort, säger Linda Valle på Årsta bibliotek.

Arrangemanget pågår mellan klockan 18 och 19 och det är fri entré.

GERD ERIKSSON

Maria Sveland FOTO: ANNELI NYGÅRDS

Susanna Alakoski FOTO: SARA MACKEY

MUSIK NOVA MILLER HAR SIKTET HÖGT STÄLLT

"Folk kan vara elaka ibland"

I SJUNDE KLASS i Nacka musikskola hittar vi Stockholms nästa stora popstjärna. Sommarlovet's första veckor har 13-åriga Nova Miller tillbringat i USA.

I Los Angeles träffade hon bland andra sin "mentor" John Legend, som nyligen hade en världshit med "All of Me", för att spela in en ny video och skriva musik.

– För några år sen när jag började skriva egna låtar ville jag kompa mig själv, det blir mycket lättare att skriva då, så då lärde jag mig gitarr, berättar Nova Miller som även spelar piano och fiol sedan fyraårsåldern.

Den nyss släppta debutsingeln, med den passande titeln "Supernova", är dock skriven av Lolene Everett och Peter Kvint som ligger bakom hitlåtar med Britney Spears och Molly Sandén. Nova Miller var tolv år när Lolene Everett förstod att hon hittat en talang utöver det vanliga på en dansuppsivning.

– Sen kom hon till min studio med sin gitarr och blåste mig av stolen totalt. Jag har aldrig nånsin sett så mycket "star quality" hos en så ung artist, säger Lolene Everett.

Den kan behövas, för siktet är högt inställt. Förebilderna är några av världens största artister:

– Jag ser upp till Christina Aguilera för att hon har en så fantastisk röst och Taylor Swift för att hon är en sån otrolig låtskrivare.

Likt den några år äldre Stockholmsartisten Zara Larsson ryggas hon inte för allvarliga ämnen, varken i låttexter eller sociala medier.

– Det är viktigt att ta upp sånt som händer runt omkring en, som mobbing i skolan. Folk kan vara elaka ibland. Jag vill att man ska relatera till min musik när man talar om såna saker.

DAVID BOGERIUS

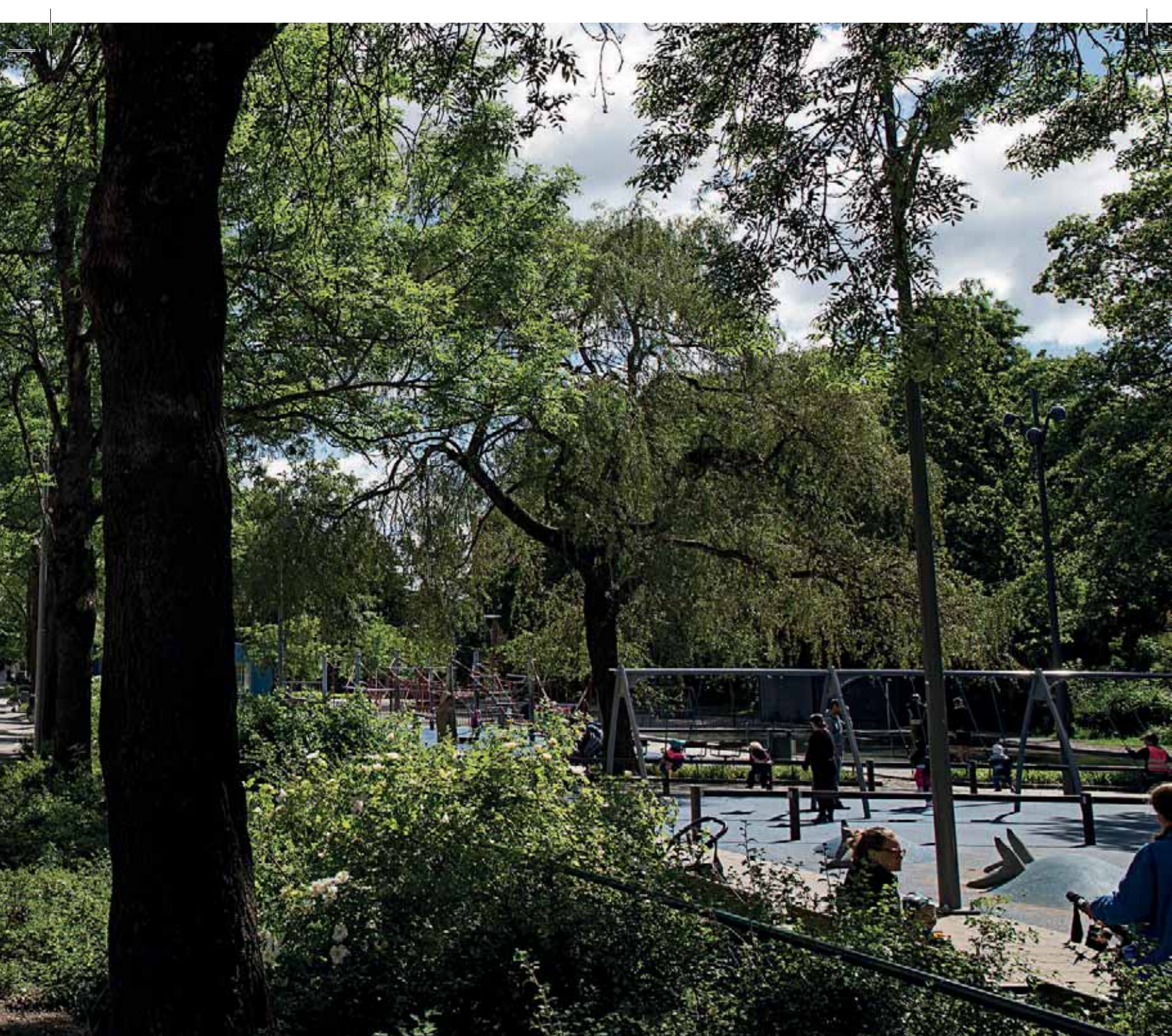
Gröndalsvägen, 15.44–16.31

.....
 Ett lurigt röd ljus med spårvagnsspår, en dubbel-parkerad budbil och en i efterhand ditmålad punkare. Och så Fru Duva förstås. TEXT ULF STOLT FOTO MAGNUS SANDBERG

GRÖNDALSVÄGEN, OM MAN räknar att man kommer från Liljeholmen, byter namn från Lövholmsvägen till just Gröndalsvägen vid röd ljusen inte långt från vårdcentralen. Dock dyker Lövholmsvägen upp och krokar på Gröndalsvägen igen en bit längre fram.

Men vi återkommer till det.

Bakom de tillfälliga staketet som markerar byggarbetsplatsen vid husen står det vanlig byggbråte. En man med en hund släntrar utmed staketet, hunden stannar ideligen och sniffar på Big Bags och lastpallar och en container och travar av rör och virke och lite bråte. Under tiden kollar husse sin telefon.

I kurvan mot centrum tatueringssalongen Bläckbyrån, där Fru Duva – riktigt namn Aniela Dahlgren – Alex Mad Crow och lärlingen Sparven tar emot och tatuerar.

En mamma med barnvagn och ett av barnen stående på en åkplatta bakom vagnen går mot rött ljus.

Utanför Coop, precis vid sidan av utgången, står två yngre män i likadan fotbollsmundering och samtalar, en av dem har en stor svart väska över axeln och en boll under armen.

P. S Stockholm har utförsäljning, allt ska bort till 50 och 70 procents rabatt. I ett av skyltfönstren har de ställt några dockor. Ett äldre par stannar till och tittar på dockorna, de går

mot dörren, stannar igen, samtalar kort och går sedan förbi.

Det står en budbil dubbelparkerad utanför Lundbergs konditori.

KORSNINGEN DÄR LÖVHOLMSVÄGEN

krokar på igen är en lite förvirrande och snårig korsning första gången man kör den. Eftersom man kört på och följt med spårvagnsspåren en längre sträcka är det lätt att man fortsätter följa dem. Men precis just här svänger spårvagnsspåren till höger och Gröndalsvägen viker av ner i backen. Det sitter stora skyltar att på båda sidor som berättar att vägen upphör, men man behöver inte stå där och titta särskilt länge innan

man ser en bil bli tveksam, köra lite sakta, vara på väg fel innan bilisten inser hur vägen går utmed spåret.

Nere vid fotbollsplanen är det match. Sjumanna. Det blir ett litet tjafs kring en frispark, var bollen ska ligga, och domaren blir tvungen att blåsa igen, ta bollen och lägga den där han anser att den ska ligga. Och spelet kommer i gång igen.

En ung tjej kommer springande uppifrån Ekensbergsvägen för att hinna med bussen när den stannar vid hållplatsen vid Mörtviken, i riktning mot stan.

Fullt med båtar runt bryggorna i marinan, men inte många människor.

Ett gult trähus bakom höga häckar

med en vacker rundad utbyggnad eller kanske veranda, svårt att veta vad det är ämnat att vara, varifrån man förstår att det är en bedärande utsikt över vattnet och Stora Essingen.

HÖGA HUSNUMMER NU, tegelhus med balkongen på hörnen. På väggen vid skolan en målning av en gammal bil, registreringsnummer A6772, som tycks visa någon sorts förbindelse från förr mellan Gröndal och Liljeholmen.

Punkaren som tittar på ekipaget under sin tuppkam är med största sannolikhet ditmälad vid ett senare tillfälle. ☹

VI VET
INTE VAR
DU BÖR.
DIN JÄVEL!

MARIA HAGSTRÖM DE HAR LEVT LÅNGA LIV SOM OLIKA, MEN FÖRVÄNTAS ÄNDÅ VID EN VISS ÅLDER BLI LIKADANA

Inga vattnar sitt snus med en turkos vattenkanna. Snuset är för torrt, förklarar hon. Dosan svämmar över och det rinner ner på golvet. Men lite vatten har väl ingen dött av. Däremot har många dött av cigaretter. Därför vill hennes dotter att hon vid 85 års ålder ska sluta röka. Till saken hör förstås också att Inga var på väg att sätta hela ålderdomshemmet i brand när hon hade en tändare i sin ägo. Den togs ifrån henne, likaså cigaretterna och hennes egen vilja. Nu får hon bara hjälp att röka på högtider. Övrig tid får hon nöja sig med snustorra prillor. Och nu får hon inte ens vattna dem.

Inga bor på ett hem där många

andra bor som är inga. Osynliga i samhället. Men Inga är någon. Likaså kvinnan som vill få håret rullat. Under tiden berättar hon om sitt liv, hon tycker om att prata om sådant som hände förr, för nu händer inte mycket. Men i dag hoppas hon på att i korridoren möta Honom. Kanske ser han hur fin hon är i håret? Det gör han inte. För han har rymt. Igen.

PERSONALEN HITTAR HONOM vid kiosken, ätandes på en glass, nöjd över att ha fått smaka på friheten. Personalen har inte tid att ta med honom ut så ofta som han vill.

Vid middagen sitter en man och

uttalar grova svordomar. Spärrar har släppt. Platsen mitt emot honom är tom. Där satt i går han som sa att han inte ville vara med längre. För en gångs skull blev det som han ville.

VID ETT ANNAT bord sitter hon som inte minns vad som hände i går, men som kommer ihåg lätttexter som hon gärna vill sjunga. Bredvid sitter hon som inte pratar alls, men vars ögon lyser lite extra när barnen varit här. Hon får ofta besök. Mitt emot sitter hon som aldrig får besök. Hennes anhöriga har glömt att hon inte är död än.

Här finns flera med haklapp och blöjor, livet slutar som det börjar.

Men än är det inte slut och några av dem vill gärna dricka ett glas vin då och då, även om det hamnar lite i haklapparna.

Ingen är som Inga. De har levt långa liv som olika, men förväntas ändå vid en viss ålder bli likadana. Och personalen har sällan tid med annat än att de blir det. Det finns ju stereotyper också vad gäller äldre, som att en gammal människa är deprimerad, vill vara hemma mycket och att hen inte blir förälskad. Men hon som är fin i håret och han som gillar glass vill också ligga. Om inte annat, så åtminstone ligga bredvid varandra. Styr ihop deras sängar. De är inte döda än. **S**

SUGEN PÅ MER KONST?

BESÖK OSS PÅ WEBBEN OCH BLI INSPIRERAD

> D

KULTURDIREKT.SE

Kan ni vara träningsfamilj?

En träningsfamilj är ett familjehem som ingår i ett behandlingsteam och som under en begränsad tid tar emot en ungdom i sitt hem. Ni får erforderlig utbildning, handledning, stöd dygnet runt samt ersättning motsvarande en heltidstjänst.

För mer information ring
0200-11 53 60
eller läs mer på
attvarafamiljehem.nu

Humana

Konstnären Andrej Zverev målar ljud som är specifika för olika platser i Stockholm. Hittills har han målat ljud från Kristineberg, Västertorp, Slussen, Hötorget, Mariatorget, Hornsgatan och tunnelbanan mellan Skanstull och Medborgarplatsen. TEXT MARIA LINDÉN FOTO MARTINA HOLMBERG

STADSLJUD I BILDER

Andrej Zverev öppnar dörren till Red Salt, sin kombinerade ateljé och galleri i en före detta djurfärr i Västertorp, och ger en snabb rundvisning. På ett staffli står flera av målningarna i ljudprojektet som han döpt till "Architecture of Sounds". I taket sitter en hårig, fullt fungerade jättesax och på en hylla mitt i rummet står en lika hårig likkista i vilken en kanin gjord av återvunna plastpåsar vilar. Sedan Andrej Zverev avslutade sina konststudier i Kutaisi i Georgien 1997 har han arbetat med installationer, performance, måleri, scenografi, fotografi, grafik, film och street art.

Idén till "Architecture of Sounds" kom under en promenad i Kristineberg för två år sedan.

– Man är omgiven av ljud hela livet, redan i mammas mage hör man ljud. Men inte förrän jag var trettioåttio år började jag "se" ljuden. Det var vid Tranebergsbron jag för första gången hörde ljud och samtidigt såg en klar bild framför mig. Nu ser jag bilder på många platser i Stockholm utifrån ljuden jag hör. Platsernas ljudvibrationer är som koder som blir till bilder för mig, men min "avläsare" kan inte läsa alla platsernas vibrationer, det är bara vissa platser som blir bilder.

Har du bestämt platserna i förväg, eller hittar du dem av en slump?

– Båda sätten. Jag sökte till exempel upp Hötorget medvetet för att lyssna på hur torget med alla sina fruktörsäljare och byggnader låter. Men jag har också varit på väg nånstans när jag plötsligt hör "dong" och tänker att den platsen skulle bli en jättefin målning. Jag brukar slå mig ner och sitta och lyssna i tio minuter innan jag tar tag i en

av ljudtrådarna på en plats. Det kan vara en ton som anger atmosfären för hela platsen. Hur målningen blir beror på hur intensiv platsen är. Det blir mera linjer i målningen ju mer intensiv platsen är. Folk, byggnader, trafik ger flera sorters ljud, fler lager av ljud, och två ljud kan kollidera och bli till ett helt nytt ljud. Detta syns i målningen.

ANDREJ ZVEREV ÄR född och uppvuxen i staden Kutaisi i Georgien. I tonåren slukade han kriminalromaner och ville först bli detektiv. Men när hans bästa vän började ta lektioner hos konstnären V. Burlakov och visade vad han lärt sig blev Andrej Zverev nyfiken. Första mötet med konstnären och ateljémiljön blev så omvälvande att han

KONSTEN TALAR FÖR SIG OCH HAR INTE NÅN NATIONALITET, KONSTEN ÄR GLOBAL

övergav detektivplanerna på fläcken.

– Han var en otroligt snygg man i 55-årsåldern med vitt skägg och långt vitt hår. Allt exploderade inuti mig. Nu visste jag plötsligt att jag måste bli konstnär, inte detektiv.

Under studietiden blev Andrej Zverev radikal, en student som var emot den gamla sovjetiska skolan där alla skulle stöpas i samma form.

– Alla studenter skulle måla på samma sätt. Studenterna imiterade sina lärare, det fanns ingen individualitet. När vi skulle måla "bonde som arbetar på gården" var jag alltid nån annanstans, Kina eller Afrika. Min lärare ifrågasatte mig och undrade

varför jag inte kunde måla en traditionell georgisk bonde i stället.

Han fortsatte vara radikal efter studierna och var med i samhällskritiska grupper med författare, konstnärer, regissörer, skulptörer, bland annat Union of Modern Artists: ART-CLUB.

– Vi talade högt om problematiska politiska saker. Vi gjorde aktioner och utställningar, performance, installationer på gatan, i gallerier i Kutaisi och över hela Georgien.

Så småningom var han tvungen att lämna sitt hemland.

– Situationen tvingade mig och de andra radikala att flytta till länder där man öppet kan visa och säga vad man tänker.

Hur är det att verka i Stockholm som invandrad konstnär?

– Det är tuffare. De som får stipendierna och bidrag är 95 procent svenskar. Eftersom jag bara bott här i elva år och inte är född här har jag inte samma nätverk och kontakter som infödda. Men jag tycker

att konsten talar för sig och inte har någon nationalitet, konsten är global. Det ska inte spela någon roll om jag har ryskt eller syriskt namn. Jag tycker att gallerierna ska jobba på det sättet, annars blir konsten segregerad.

Är Stockholm inspirerande för din konst?

– Ja, konsten måste resa. Skandinavien och sydvästra Asien är två olika världar. Här har jag fått nya idéer, nya färger, nya former. I Georgien är det ganska varmt och ganska intensiva, feta färger. Skandinaviska färger är lugna. Alla de här små olikheterna leder till nya teman för mig som konstnär. Så är det med "sounden", de kunde bara ha kommit till i Sverige, i Stockholm. 🇸🇪

ANDREJ ZVEREV BOR: Hägersten. GÖR: Konstnär. AKTUELL MED: Utomhusinstallation "Ett sårat universum", utställningen "Architecture of Sounds" på Red Salt i juli, utställning av "Architecture of Sounds" på instagram @andrejzverev

LÄGGER NOSEN I BLÖT

En sjöräddningshund kan känna vittring av en så kallad PIV, person i vattnet, på ett par hundra meters håll. I Stockholm finns det fyra stycken certifierade sjöräddningshundar. Med nosen som specialistverktyg räddar de liv ute i skärgården. TEXT DAVID BOGERIUS FOTO MARTINA HOLMBERG

Sjöräddaren Hasse Stierna får hålla hårt i schäfern Rejza längst fram på däck.

Maxhastigheten är 34 knop men "Björn Christer", en 20 meter lång sjöräddningsbåt, har stannat upp vid en av småöarna utanför Dalarö. Längst fram i fören på båten är schäfern Rejza oerhört ivrig.

Hon gnyr och snor runt innan hon ger skall och markerar att hon har fått korn på en människa.

Hasse Stierna, Rejzas husse, får hålla hårt i kopplet för att undvika ett dopp innan skepparen Emil Skärlén hunnit lägga

till vid klipporna. Övningen genomförs med bravur och snart är Rejza framme vid sin matte, Anette Stierna, som gömt sig bland träden. Belöningen blir, som alltid under träning, en gammal handboll och beröm.

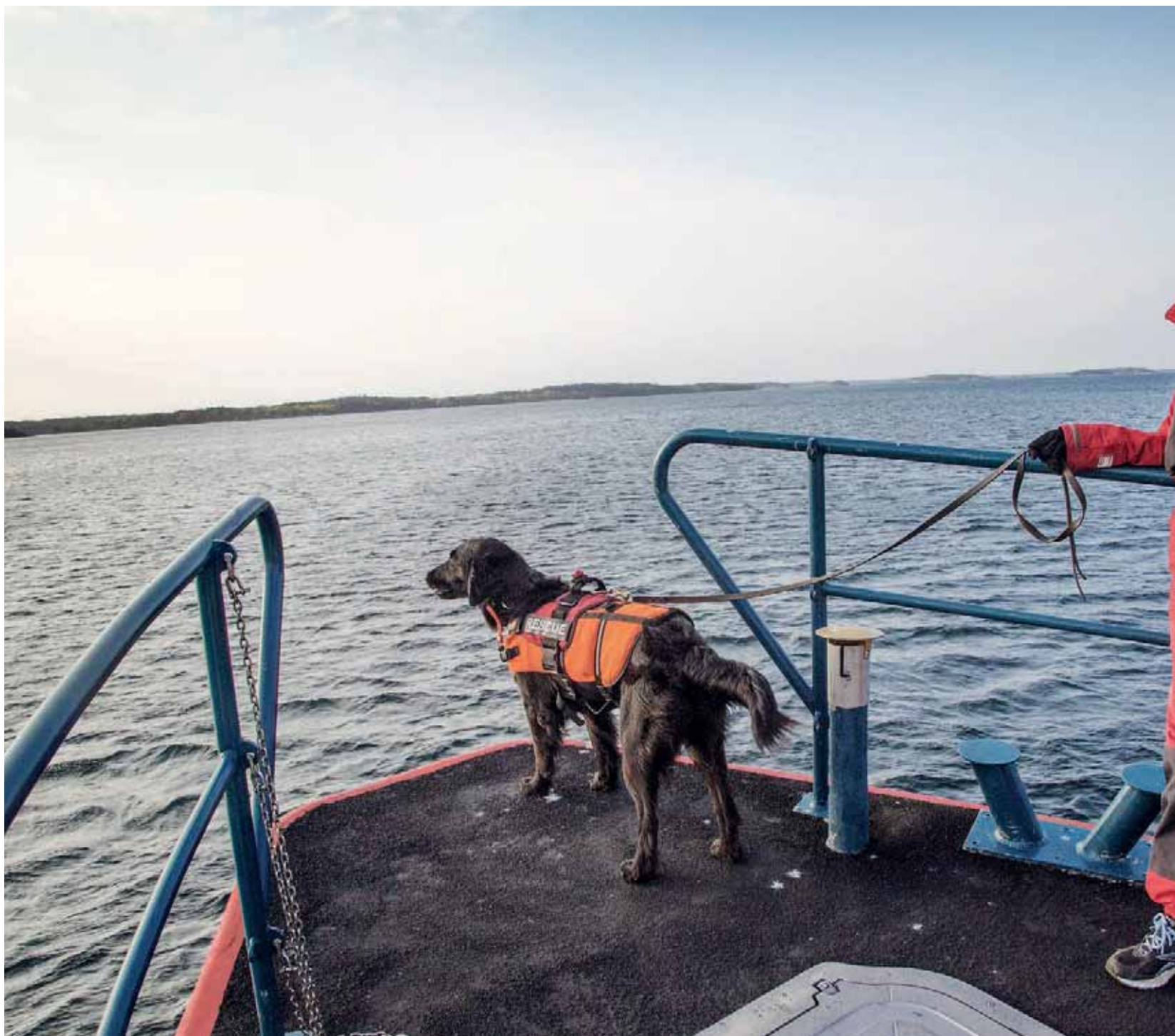
– Rejza är i grund och botten en räddningshund. Efter slutprovet för tre år sen fick jag frågan om jag inte ville haka på en utbildning för sjöräddningshundar, berättar Hasse Stierna.

Utbildningen var den första i sitt slag och

i dag finns det fyra certifierade sjöräddningsekipage i Sverige.

Förutom Rejza och Hasse Stierna är även Triss med matte Eva M Torsson och Salt med sin husse Rikard Kullenberg med på "Björn Christer" för kvällens övningar.

HUNDARNA HÄNGER I värmen inne i transporten och verkar väldigt lugna tills de kommer ut på däck och får vittring. Då är förändringen total och entusiasmen och engagemanget högst äkta och påtagligt. Flatcoated retrie-

vern Triss slår om från en närmast loj uppsyn till helspänn på någon sekund. Öronen fladdrar i blåsten och hon viftar på svansen samtidigt som hon skäller och trampar otåligt så långt fram i fören det bara går.

Hunden pekar mot vittringen med nosen eller hela kroppen, men det gäller också att föraren kan läsa av vinden och på så sätt förstå var vittringen kommer ifrån.

När Triss väl blir släppt rusar hon i full fart över

När Salt, som är av rasen australian shepherd, ska träna sök får Anette Stierna gömma sig i skogen.

VÄNSTER Flatcoated retrievern Triss med matte Eva M Torsson gör sig redo för ett träningspass.

Sjöräddningssällskapet

Bildades 1907 under namnet Svenska Sällskapet för Räddning af Skeppsbrutne.

Det är en ideell organisation som finansierar verksamheten utan statliga bidrag med hjälp av medlemsavgifter och donationer. Till exempel stod en anonym bidragsgivare för de 20 miljoner kronor som det kostade att bygga den specialkonstruerade sjöräddningsbåten "Björn Christer" som är en av Sjöräddningssällskapet närmare 200 räddningsfarkoster, vilka tillsammans gör över 7 000 utryckningar varje år.

Detta möjliggörs genom drygt 2 000 frivilliga sjöräddare. Av dessa är det 300 som har jour och ska kunna rycka ut inom en kvart när som helst på dygnet.

Dessutom finns en "hundjour" 365 dagar om året för tillfällen där hundarna behöver rycka ut.

mycket tid man behöver lägga ner. Många hoppar av när de inser att de inte hinner med. Ju längre utbildningen pågår, desto högre blir också belastningen på hundarna. De kanske inte orkar även om det gick väldigt bra i början, säger Hasse Stierna.

UTBILDNINGEN AV SJÖRÄDDNINGSHUNDAR är resultatet av ett samarbete mellan Svenska

Brukshundsklubben, Sjöfartsverket och Sjöräddningssällskapet.

Nyligen startade en utbildning i Göteborg och sedan står Ronneby och Umeå på tur under 2016.

Kvalitet går före kvantitet och någon ytterligare utbildning i Stockholm är ännu inte inplanerad. Att valet fallit på just Ronneby och Umeå beror på närheten till Sjöräddningssällskapetets helikopterplatser.

– Hundarna kommer att göra stor skillnad. Det är nåt som aldrig har funnits tidigare. Vi är med och utvecklar svensk sjöräddning till att bli världens bästa, säger Salts husse Rikard Kullenberg.

42-åriga Rikard Kullenberg var redan aktiv inom Sjöräddningssällskapet när han skaffade Salt, en hund av rasen australian shepherd. Hur svårt kan det vara, tänkte han när han hörde talas om sjöräddningshundarna – och skickade in en anmälan. Några månader senare stod han "med klägg upp till knäna" och undrade vad han höll på med.

– Jag hade nåt slags romantisk bild av en galjonsfigur på en sjöräddningsbåt, havets riddare som rycker ut, men den var ganska långt från sanningen. Jag har nog aldrig varit så lite på sjön som under det första halvåret under utbildningen. Det handlade mycket om nåt som heter figurantintresse, viljan att hitta människor. Det är enormt viktigt eftersom det är själva motorn för hunden och det övar man på land.

När han berättar för andra hur mycket tid han lägger ner på sjöräddningen så tror de honom inte.

– Men jag tycker att det är viktigt att tänka på vad som är slutmålet och huvudsyftet och det är att kunna vara en resurs och rädda liv. Man har inte gått utbildningen för att få ett snyggt certifikat eller en klapp på axeln för att man har en duktig hund. I så fall har man gått in i det här med fel ingångsvärde och då tror jag att motivationen försvinner. Det måste finnas ett genuint intresse för att hjälpa en människa i nöd, annars är man ute och cyklar.

NÄR ANETTE STIERNA slutat agera försvunnen person på ön under träningspasset och tagit sig ombord på båten igen berättar hon att "väskan alltid är packad hemma".

– Ringer larmet är det nästan upp i givakt på stört och sen i väg. Det är bara att ta grejerna och sticka, det är snabba puckar. ►

Rikard Kullenbergs australian shepherd Salt är en av Sveriges fyra certifierade sjöräddningshundar.

Har det hänt nåt längre norrut än Dalarö så åker vi med bil och möter upp en båt nånstans.

Den stora skillnaden för sjöräddningshundarna jämfört med de tolv räddningshundar som ingår i den svenska styrkan Swift Usar är antalet skarpa uppdrag.

Swift Usar är MSB:s (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) internationella styrka men den senaste erfarenheten från en insats är från 2003 i Algeriet.

– Har man en sjöräddningshund kan telefonen ringa dagen efter slutprovet. Det kanske saknas människor i skärgården vilket händer ofta jämfört med hur vanligt det är att vi skickar hundar till ett jordbävningsområde. Men då blir man brutalt påmind om att man måste vara beredd på att åka ut och jobba, även om klockan är 03, det storsnöar och blåser 23 sekundmeter, säger Rikard Kullenberg.

När försvunna personer eftersöks

används sjöräddningshundarna som ett komplement till andra sökmetoder. Hundförarna tillhör en sjöräddningsstation och ingår i besättningen.

HUNDARNA HAR SAMMA grundutbildning som en "traditionell" räddningshund men har även lärt sig att söka från en båt som åker

DU KAN LURA DIG SJÄLV MEN INTE DIN HUND. DET GÅR INTE. Hasse Stierna

och markerar för personer som befinner sig på land eller i vattnet. Hundarna kan känna vittring av en så kallad PIV, person i vattnet, på ett par hundra meters håll.

– En befälhavare inom Sjøräddningssällskapet såg oss jobba med hundarna och

sa: "Herregud, det där som ni gjorde på tre minuter hade tagit oss tre kvart." Om en saknad person kan befinna sig inom ett område med 20 öar måste man ju gå i land på varje ö om man saknar hundar. All livräddning handlar egentligen alltid om tid och hundarna är ett bra sätt att minska den, säger Rikard Kullenberg.

Kompositbygget "Björn Christer" är på väg tillbaka till Dalarö och sjöräddningspatrullen värmer sig ombord. Salt vet att dagens träning är över och tar igen sig bredvid sin husse.

– Eftersom jag är den som har minst erfarenhet här av hundar så har jag fått kämpa med att tänka på hur lyhörda hundarna är på mig. Är jag för spänd, ledsen eller okoncentrerad är det också vad jag får av hunden. Den läser av det direkt.

Hasse Stierna känner igen det där:

– Ja, du kan lura dig själv men inte din hund. Det går inte. 🐾

STREAMING IS EASY

Historiskt sett har det både varit dyrt och komplicerat att sända TV - det är det inte längre. Med hjälp av videoplattformen Solidtango är det magiskt enkelt att sända TV på ett professionellt sätt via Internet.

SKAPA ER EGEN PLAYKANAL REDAN IDAG

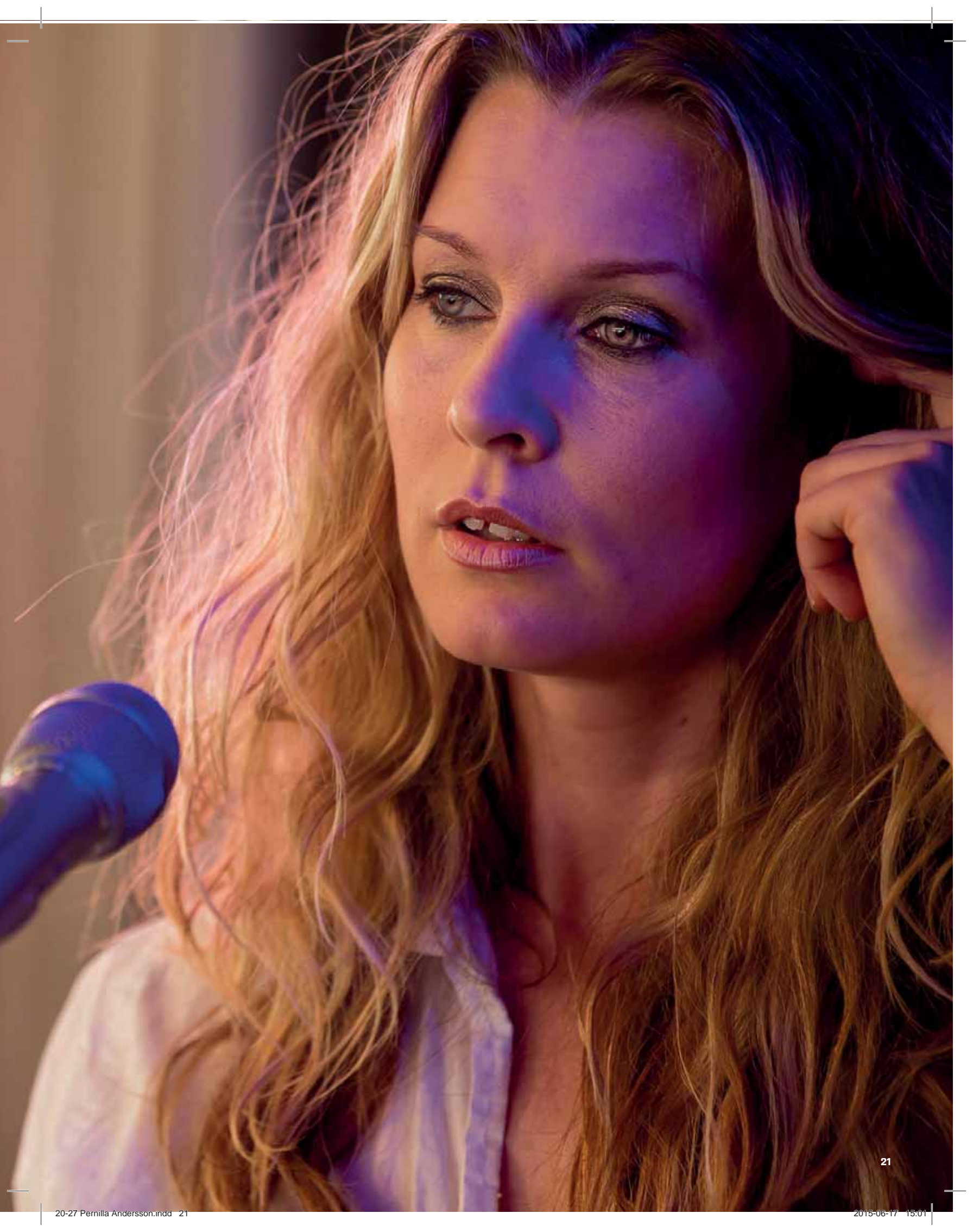
www.solidtango.com

STÅR FÖR SIG SJÄLV

Pernilla Andersson är både jazz och folkvisa och humor och svart allvar. Kommande plattan heter *Tiggrinnan*, och det är medvetet stavat med två g – eftersom "det bor en tiggare inom varje tiger. Plattan är en samling sånger om det som blev, inte det hon tänkt skulle bli. Om saknad. Uppbrott. Och om en pappa som sakta försvinner bort i alzheimer.

TEXT **ALEXANDRA SUNDQVIST** FOTO **MAGNUS SANDBERG**

Pernilla Andersson smälter in fint på dansbanan som är belägen i ett av nöjesfältet Gröna Lunds lite lugnare hörn. Det är en klassisk dansbana i trä i en rotunda som för tankarna till den folkparksmiljö där mormor träffade morfar i slutet av femtiotalet.

Sommaren står för dörren. Det doftar hägg och kvällssolen lyser in när Pernilla Andersson sjunger Cornelis Vreeswijks visa "Saskia", ett örhänge från 1968.

Det är inte otroligt svårt att tänka sig att hon växte upp i en liknande miljö.

Som dotter till två musiker fick Pernilla Andersson jazzen och den svenska visan tidigt. Pappa Kent var med i Swede Singers som slog igenom i *Hylands hörna* och var förband till Beach Boys på sextiotalet.

Mamma Siw sjöng och hade en svensk-toppssingel i bagaget. Svante Thuresson, som Pernilla Andersson producerat två skivor åt, kom ofta och hälsade på.

Sedan debuten 1999 har Pernilla Andersson kuskat Sverige runt oräkneliga gånger. Antingen själv eller under turnéer tillsammans med andra artister – däribland Mikael Wiehe, Titiyo, Emil Jensen, Pugh Rogefeldt och Plura.

Nu har hon tagit av sig skorna, eftersom scengolvet ger henne stötar. Publiken skratrar hjärtligt åt upplysningen.

– Jag skrev den här låten på en moped i 35 kilometer i timmen. Plura åkte framför mig, rökte och kastade fimpar. Jag fick ducka en hel del, säger Pernilla Andersson skämtsamt, om "Dansa med dig" – en låt som kom till när de gjorde en av flera packmopedsturnéer tillsammans.

Det är en sång om att befinna sig på vägar, men också om att längta hem: "På gården hör jag Plura hosta till/han har nog stått där med sin kaffekopp sen solen den gick upp/i dag vill jag hem och dansa med dig/ Jag längtar efter Nämdöfjärdens lugna blanka vatten och en kyss och tusen tankar rusar genom huvudet fast jag vaknade nyss".

Dagen efter ska Pernilla Andersson stå på Allsångens scen på Skansen ett stenkast bort, med vännen Svante Thuresson, 78 år.

Det är en stor presskonferens inför årets upplaga av *Allsång på Skansen* där de ska uppträda ihop i slutet av juli. Men hon och Svante Thuresson har snackat ihop sig. Ingen av dem vill prata med pressen, så de ska dra en vit lögn om att de "måste dra till studion".

PERNILLA ANDERSSON HAR inte mycket till övers för skvallerpressen, säger hon. Särskilt inte efter att en av tidningarna lurade sig in i hennes sommarhus i Stockholms skärgård, när det var till salu tidigare i år. Resultatet blev en artikel som ingående beskrev hennes och maken Andreas Drengens privata rum.

Pernilla Andersson verkar – med sin uppriktighet, värme och benägenhet att inte väja för det svåraste i livet – slå an någonting, hos de flesta. Hon skapar inga chimärer, som de flesta pop- och rockmusiker har en tendens att göra.

Hon river i stället ner dem. Ställer sig i jämnhöjd med publiken.

TILLSAMMANS VAR MINA FÖRÄLDRAR EN KATASTROF. MINA ERFARENHETER HAR GETT MIG EN GANSKA KOMPLICERAD BILD AV FRAMGÅNG.

– Jag borde ha lämnat en bajsblöja framme.

Paret är i dag separerade. Pernilla Andersson har levt ett liv i offentligheten, i synnerhet de senaste 10 åren. Hennes aversion för media får i kväll illustreras med hitten "Johnny Cash och Nina P." som innehåller skarpsynta rader, som: "Vi gör

ett snabbstopp på en mack/Kvällstidning och bilagor trots att de skriver massa skit och visar bara silikon/Men det är långt med bil till Kirunas plåtåer/Vi skrattar högt åt nakenchock/Och en stackars mager skådis som tycker hon är tjock/Utanför passerar

alla småstäder i sömn/Det är där man odlar rädslan att bli glömd".

Låten beskriver en turnéroadtrip från Stockholm till Kiruna, men lyckas också ringa in en vardaglig erfarenhet – den att köra bil genom ett svenskt landskap, där småstäderna successivt avfolkas.

När hon framför nya låten "Jag sitter tyst med Billie Holiday" från kommande skivan *Tiggrinnan* brister en medelålders man bredvid mig i gråt. Tysta tårar, förvisso. Men ändå synliga mot den fina, blanka kostymen.

Det är en låt om att se en närstående gå vilse i en sjukdom, som man inte kan bli frisk från.

HÄSSLEHOLM, 1978. En flicka med rak lugg och långt, blont hår sitter böjd över ett mixerbord i en musikstudio. Hon ser ut att vara någonstans kring fyra, fem år, har en velourtröja med revärer och tycks inte vara medveten om att bilden tas.

Hon är fullt upptagen av bordets alla knappar och reglage. Bilden föreställer Pernilla Andersson.

Det är en ovanlig bild. Även i dag, i en tid då svenska, kvinnliga producenter fortfarande är förhållandevis få – och där nya initiativ, som utbildningen REC Collective med Oskar Linnros i spetsen, vill få fler kvinnliga låtskrivare att ta kontrollen över det sista, avgörande steget i skapandet – produktionen.

– Jag har aldrig känt mig rädd i en teknisk studiomiljö, snarare tvärtom. Min pappa var en drömmarnas och visionernas man och när vi flyttade från Stockholm i slutet av sjuttioalet så bestämde han sig för att bygga en musikstudio för en halv miljon i garaget. Men en musikstudio, i ett villaområde i Hässleholm, var nog hans sämsta investering nänsin ur ett ekonomiskt perspektiv. Ur ett pedagogiskt var det däremot lysande. Han sa "sitt där", "dra där" och "går det åt helvete så drar du bara ur den här sladden".

Pernilla Andersson, som producerat merparten av sina skivor, ler åt minnet.

Pappan är kanske den som allra mest präglat hennes musikaliska resa – från barndomens velour till dags dato. Och även om barndomshemmet, enligt henne, präglades av ett visst kaos så var hemmastudion en frizon.

– Det var flyglar in och ut. Ena dagen var det fest med massvis av skaldjur, champagne och goda ostar. Nästa dag hade vi inte råd med en kubik olja för att värma oss. Det var allt... eller inget. Tillsammans var mina föräldrar en katastrof. Mina erfarenheter har gett mig en ganska komplicerad bild av framgång och vad det innebär att vara framgångsrik.

PERNILLA ANDERSSON

ÅLDER: 40 år.

BOR: Södermalm, Stockholm.

FAMILJ: "Ja."

SKIVOR I URVAL: *My Journey* (1999), *All Smiles* (2000), *Cradlehouse* (2004), *Baby Blue* (2007), *Gör dig till hund* (2008), *Ashbury Apples* (2009), *Ö* (2010), *Det är en spricka i allt, det är så ljuset kommer in* (2012). Har förutom dessa skivor också släppt två livealbum.

UTMÄRKELSER: Sir George Martin Music Award (2013), Ulla Billquiststipendiet (2011).

AKTUELL MED: Spelar på Smådalarö gård, Dalarö, 22 juli. Kan ses i *Allsång på Skansen*, med Svante Thuresson, 28 juli. Arbetar just nu på sin nionde skiva, *Tiggrinnan* – till vilken hon också sammanställer en foto- och notbok.

När föräldrarna skilde sig var Pernilla Andersson 12, 13 år. Hon bodde i Kristianstad med sin pappa, som insisterade på att hon skulle lära sig skriva och producera sina egna låtar i stället för att hoppa på diverse ambulerande musikprojekt, körjobb eller talangjakter tillsammans med sina jämnåriga kompisar.

– Det var inte kul att vara en "brillsnok" som satt ensam och skrev låtar, medan andra spelade i tuffa band. Jag kan verkligen relatera till Agnes i *Fucking Åmål* när hon sa nåt i stil med: "Jag vill vara snygg nu,

inte när jag är 25". Men i dag kan jag uppskatta den erfarenheten.

"Bli inte nån refrängsångerska, Pernilla!" var en återkommande uppmaning i det Anderssonska hemmet.

– Många av min pappas sag har präglat mig. Det är framför allt ett som ofta återkommit i mitt liv: "Gå inte på knockout, den som står upp i sista rondan vinner." Det har jag anammat genom hela min karriär, som på många sätt bara puttrat på i snart 20 år.

– Det är så många som går på "knockout", vi lever i ett slags "knockoutsamhälle" där

prestation premieras över allt annat. Men där folk också brinner fort, brinner ut. Och där frågan är: Vem står upp i slutet? säger Pernilla Andersson.

– Jag är till exempel glad över att jag medverkade i Melodifestivalen först vid 35. Rent mentalt hade jag nog inte fixat det tidigare.

SEDAN DEBUTEN 1999 har Pernilla Andersson gjort åtta album och släppt två liveskivor, "harvat på", som hon själv säger.

Genom åren har hon successivt lösgjort

tion som artist, föreläsare och skivbolagsägare av Sheriff Records.

Själv beskriver hon sig som konstnärlig affärskvinna, men kanske framför allt som musiker.

– Jag har nått en position i svenskt musikliv där jag har möjlighet att göra allting själv. Och där jag också har möjlighet att tacka

VI LEVER I ETT SLAGS "KNOCKOUTSAMHÄLLE" DÄR PRESTATION PREMIERAS ÖVER ALLT ANNAT. MEN DÄR FOLK OCKSÅ BRINNER FORT, BRINNER UT.

nej till saker som inte känns bra. Skulle allt gå åt helvete så kan jag alltid gå tillbaka till att åka bakom någon annan artist, som musiker. Jag är i första hand musiker, så för mig skulle det inte alls vara nåt nedköp.

Som 22-åring skrev Pernilla Andersson skivkontrakt med storbolaget EMI.

Hon flyttade in i en etta i andra hand i Hagsätra i mitten av nittiotalet och kom, efter tre besvärliga försök, in på Kungliga Musikhögskolan. Debutskivan tog flera år att värka fram. Inte minst för att hon fick allt hon bad om, inklusive en inspelningsbudget som fick henne att tro att hon "var i Nangijala".

– Jag handplockade ett antal musiker i samråd med Kjell Andersson, legendar på EMI. Sa: "De här vill jag ha." Och när jag kom till studion så stod de där, de skulle dessutom spela mina låtar! Jag fick en enorm prestationsångest och stängde i stället in mig i min lägenhet i veckor. Tiden tickade, Kjell väntade. Till slut tog jag mig samman, på nåt sätt.

My Journey blev dock ingen försäljningssuccé.

– Jag debuterade samtidigt som Max Martin-eran med Britney Spears och reklamradion i Sverige exploderade. Akustisk pop-jazz var inte alls så inne längre, trots några guldår med stora framgångar för bland andra Lisa Ekdahl. Skivan sålde bara i 5000 ex, alla blev jättebesvikna.

Men inspelningen var lärorik för henne, som fick bekräftat att hon måste få göra

saker själv – och på sitt sätt. Hon triggades inte av pressade studioscheman. I dag har hon en egen studio på Södermalm, på promenadavstånd från hemmet och sonens förskola.

– Redan efter första skivan började jag misstänka att det inte fanns nåt facit i den här branschen. Skivbolaget menade att jag missat min stora chans. Samtidigt fanns ju en rad kvinnor, som gjorde sin egen grej, på sitt eget sätt. Lucinda Williams debuterade ju vid 48 års ålder, Sheryl Crow var vid tiden otroligt framgångsrik... Jag började ana att de inte hade nån susning, att man liksom fick skapa sitt eget facit.

När Norah Jones slog igenom på bred front med sin mjuka jazzpop på *Come Away with Me*

2002 fick emellertid Pernilla Andersson en ny chans. Skivbolaget blev exalterade – 17 miljoner exemplar. Nu skulle en svensk motsvarighet lanseras – och det snabbt. Någon utbrast: "Vi har ju Pernilla Andersson."

Hon kallades in på möte.

– Jag ville hellre göra en skiva som lät som Elton Johns *Tiny Dancer*. De ropade: "Norah Jones, 17 miljoner ex". Jag: "Nej, *Tiny Dancer*!" Jag tuffade till mig, mötet slutade med att de sa: "Om du går härifrån blir det nog svårt för dig att få skivkontrakt igen." Och jag gick, trots att jag var utfattig och livrädd. Jag gick ut på gatan och tänkte: Nu är det slut.

Hon jobbade på fik för en skitlön. Torkade bord, kokade kaffe, bidade sin tid. Gömde sig i köket när en känd musikkritiker kom förbi. Trodde ett tag att musikkarriären var slut, redan innan den riktigt tagit fart. Men så fel hon hade.

För att citera pappan: "Den som står upp i sista rondan vinner."

I DAG HAR Pernilla Andersson gjort det mesta. Hon har vislat för kungen – vilket hon skämtar om på Gröna Lund – tagit emot priset Sir George Martin Music Award ur den legendariska Beatlesproducentens hand, nominerats till Grammisar, medverkat i Melodifestivalen, blivit miljöambassadör för Håll Sverige Rent, turnerat med julgalor – liksom medverkat i den experimentella danska teaterkonserten *Come Together* vid ▶

sig från de mer experimentella jazzrötter som präglade debuten *My Journey* och vidare mot en mer öppen ljudbild som blandar visa och popballader, men som också lånar ur folkmusikens mylla och – så klart – ur barndomens jazz.

På tre av skivorna, fyra med den kommande, sjunger Pernilla Andersson på svenska. Efter att ha tillbringat några timmar med henne, främst på bokningsbolagets kontor, så är det ett ord som särskilt dyker upp: slitvarg.

Hon har kämpat hårt för att nå sin posi-

Uppsala stadsteater och gett sig av på sommarkdoftande folkparksturnéer.

Kuskat land och rike runt. Blandat sina egna låtar med en repertoar innehållande låtar av bland andra Monica Zetterlund, Cornelis Vreeswijk och Eldkvarn.

När Pernilla Andersson började få lite pengar över, runt 2009, såg hon till att bland annat betala av sina föräldrars lån som de tog tillsammans på sjuttioalet.

– De lånade till ett jättedyrt kök, minns Pernilla Andersson. Det var förvisso inte jättemycket kvar, men det kändes skönt att göra det. Jag ringde runt lite överallt och frågade: "Hur mycket är det kvar här? Och här? Och här? Jag betalar rubbet." Det kändes fint. Nu kunde vi alla börja om.

Hon anställde också sin bror, som gitarrtekniker och ansvarig för merchandise, inför den stora turné som följde på Melodifestivalen 2011. Det blev ett sätt att få in honom i arbetslivet igen. Han hade hamnat i Arbetsförmedlingens fas 3-karusell efter en längre tid av arbetslöshet och dessförinnan tillfälliga, korta anställningar.

– Hur kommer det sig att människor som min bror, otroligt kompetenta personer, hamnar utanför arbetsmarknaden och inte kan få ett jobb – där de inte enbart anställs ett halvår i taget? frågar hon sig och tillägger:
– Alla är inte födda till att bli entreprenörer eller till att bli excentriska artister. Vi måste ha ett samhälle där alla ryms, även de som inte klarar av att sitta still under en dubbeltimme i oä. Vi behöver en uppfångande välfärd i det här landet.

DET NIONDE ALBUMET *Tiggrinnan*, som Pernilla Andersson just nu spelar in, anspelar på en sammanslagning av två ord: "tiger" och "tiggare". Hon har medvetet valt att stava titeln med två g.

Hon konstaterar att "i varje tiger så finns en tiggare" och att det inte behöver vara så långt däremellan. Den som är stark eller upplever sig ha klättrat en bit upp på samhällsstegen kan också vakna upp en dag och finna sig i en maktlös position.

VI MÅSTE HA ETT SAMHÄLLE DÄR ALLA RYMS. VI BEHÖVER EN UPPFÅGANDE VÄLFÄRD I DET HÄR LANDET.

Det är lätt att trilla ner. För vissa räcker det med att bli sjuk och inte kunna arbeta under en period.

Men titeln har också en känslomässig dimension.

Den kommande skivan är en sorts pågående musikalisk sorgprocess som kretsar kring separationen från Dregen – men också kring Pernilla Anderssons pappa. En pappa som lärt Pernilla Andersson "allt hon kan" och som hon alltid kunnat ringa när hon varit osäker på någonting, inte minst musikaliskt.

Men som insjuknade i demenssjukdomen alzheimer, när Pernilla Anderssons och Dregens efterlängtrade son Sixten såg dagens ljus för två år sedan.

– Nu skriver jag musik för att kunna hantera min tillvaro i "det som blev" i stället

för det jag "tänkte skulle bli". Hela skivan är en serie av låtar där jag speglar mig själv för att orka ta mig igenom tillvaron. Egentligen bryr jag mig inte så mycket om vad andra kommer att tycka om skivan.

I backspegeln visade det sig att pappan gått med sjukdomen en tid. Det är honom som låten "Jag sitter tyst med Billie Holiday" är tillägnad.

– När jag äntligen skulle skörda framgångarna av allt slit så blev pappa sjuk. Alzheimer är en fruktansvärd sjukdom, där personen sakta försvinner ifrån dig, bit för bit. Det började gå upp för mig att nåt var fel 2009, när han skulle lägga kör på en av mina låtar och inte mindes hur man "får ut musiken ur datorn".

Pernilla Andersson fick driva på hårt för att vården skulle ta sig an pappan.

– Det gick så långt att jag nästan fick använda mitt kändisskap för att han skulle få vård. Det är inte värdigt ett varmt och modigt samhälle.

– Skivtiteln *Tiggrinnan* syftar de facto på att hur snygg, fräsch eller stark du än är så finns det saker du inte kan täcka upp för, saker vi inte kan påverka. Att vi alla ska dö, till exempel. Och hur mycket vi än tigger om nåd för dem vi älskar så kan vi ibland bara stå bredvid och se på när de försvinner.

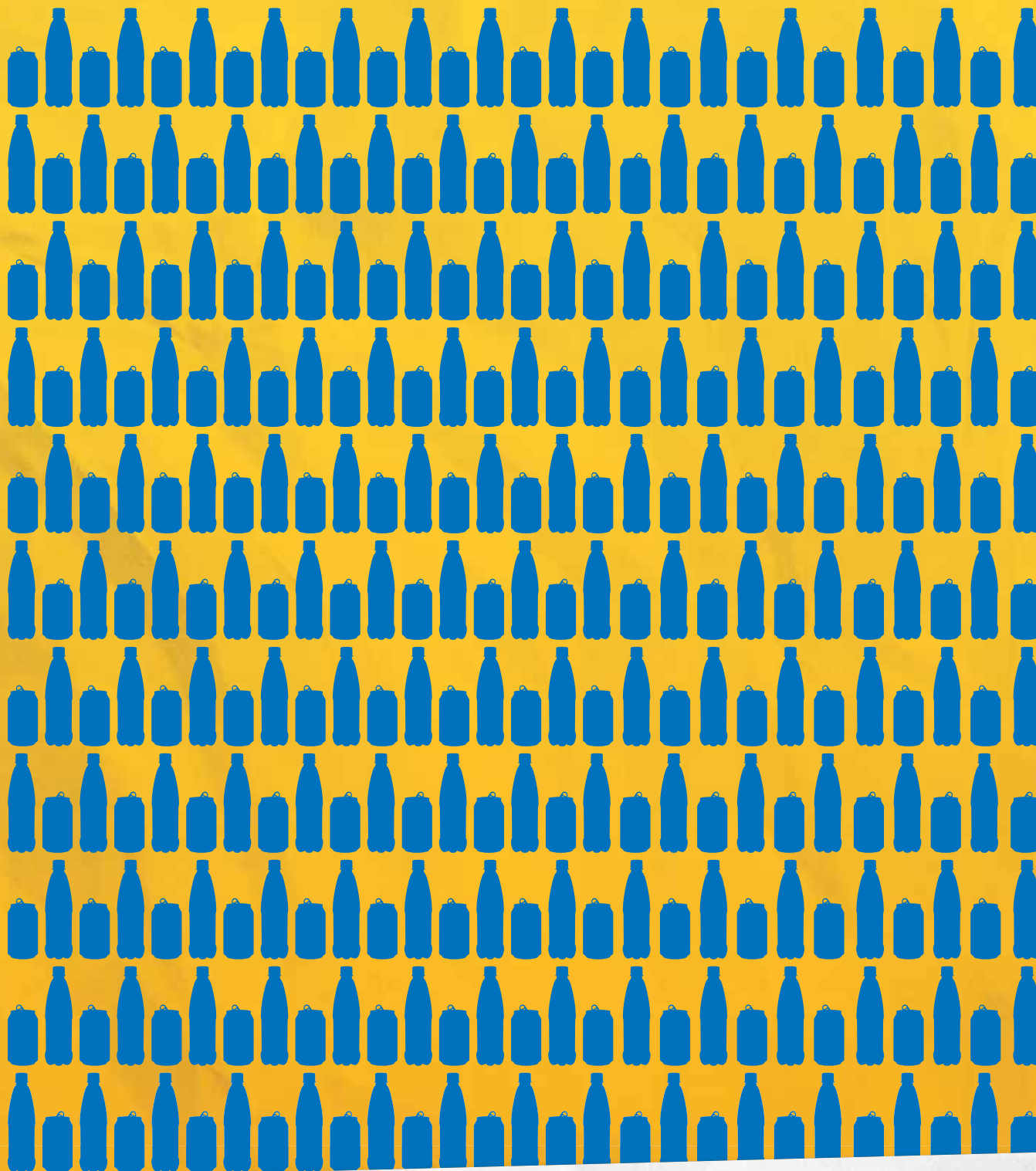
I samband med skivsläppet ger Pernilla Andersson också ut en foto- och notbok från sin snart 20 år långa musikkariär. Boken innehåller bland annat tidigare nämnda fotografi från pappans studio.

– Män reser monument över sig själva hela tiden. Nu är det min tur, skämtar Pernilla Andersson.

Hon blir med ens allvarlig igen.

Förmågan att skifta mellan smittande humor och svartaste allvar är en av hennes styrkor.

När Pernilla Andersson avslutar sin konsert på Gröna Lund gör hon det med en låt om döden, närmare bestämt Eldkvarns "Huvudet högt": "Det nya ska komma ur allting som dött/jag stod vid din grav och höll huvudet högt". 🎵

Har du mycket pant?

På våra pantmottagningar i Täby och Kungens Kurva kan du lämna in hela säckar med pant. Pantpengarna får du insätta på önskat bankkonto och du får naturligtvis samma ersättning som i butik. Läs mer på www.pantamera.nu. *Tack för att du pantar!*

UTVANDRARNNA

Det finns 194 olika nationaliteter representerade i Stockholm. Nils Garcia från furstendömet Andorra är den enda från sitt födelseland här, medan Zelga Aho från Syrien har många landsmän omkring sig.

TEXT GERD ERIKSSON FOTO MAGNUS SANDBERG

Örra året var den största invandrargruppen i Stockholm från Syrien.

Men Zelga Aho flyttade hit redan 1997. Då var hon 13 år och det var hennes astma och goda släktingar som gjorde att hon tog det stora och svåra beslutet att flytta hit själv.

– Jag har haft astma sen jag var liten och i staden Qamishli där vi bodde var det alltid dammig. Under besöken hos mina släktingar i Stockholm försvann astman nästan helt. När jag var 13 år var jag här på besök och då sa min pappa att jag fick bestämma själv om jag ville stanna. Jag

flyttade in hos min moster i Södertälje. Första året grät jag varje natt.

Hon fick gå i en förberedelseklass första tiden. Hennes kusiner som bodde här såg till att hon alltid hade rätta stuket på kläderna. Det var mjukbyxor från Champion och Adidas som gällde.

Vad betydde det att du hade landsmän och släktingar i din närhet?

– Det betydde mycket så klart. Jag visste att det alltid fanns några som kunde hjälpa mig till rätta. I deras sällskap kunde jag också pusta ut när det blev mycket med allt runt omkring, säger Zelga Aho.

NILS GARCIA ÄR född i furstendömet Andorra och har både spanska, argentinska och svenska rötter. När han var ett halvår flyttade han och föräldrarna till Dalarna i Sverige. Och när Nils Garcia fyllde 20 flyttade han till Stockholm.

– Direkt efter födseln i Andorra var det nunnor som tog hand om mig och lindade in mig i parfymerade badlakan och hällde champagne över mig. Det är så klart inget jag minns själv, men jag har fått det berättat för mig att det var så det gick till, säger Nils Garcia.

Han har aldrig träffat någon annan andorran i Stockholm och när han berättar var han är född är det få som vet något om hans ursprungsland, än mindre var det ligger.

Ibland kan han känna sig som ett slags ambassadör för Andorra eftersom folk

FÖRSTA ÅRET GRÅT JAG VARJE NATT Zelga Aho

ofta vill veta mer om det lilla landet mellan Spanien och Frankrike.

– De blir förvånade över att det är ett så litet land med bara drygt 79 000 invånare och att det är ett av Europas äldsta länder. Livet här och där skiljer sig åt – i Andorra finns ingen arbetslöshet och de flesta jobbar inom bankväsende, försäkring eller handel.

När Nils Garcia ska hänga på stan beger han sig gärna till ställen där det finns andra sydeuropéer. Där trivs han bäst. Som Boscherian i Moodgallerian, i krokarna kring Hornstull eller Barcelona Tapas Bar i Kulturhuset där han och andra fotbollsintresserade kan se matcher tillsammans.

ZELGA AHO VAR mycket på Bäckahästen när hon var yngre tillsammans med släktingar i samma ålder. Hon tyckte att det var bra vakter där och bra musik. Orientaliskt blandat med r'n'b, house och rave. Dessutom var invandrarkillar alltid välkomna.

– I dag blir det mest Stureplan när jag ska gå ut. Jag gillar inte den snobbiga delen av det, däremot utbudet av barer, restauranger och klubbar. Och så brukar jag och mina väninnor åka in på helgerna och äta brunch på nåt hotell i stan.

Hade hon inte blivit sjukhusfysiker hade hon satsat på att bli dansare. Dans är hennes passion. På de assyriska festerna är det alltid hon som är först upp på dansgolvet och hon är också duktig på både salsa och samba. I sommar kommer hon definitivt att tillbringa en del tid på Gröna Lund.

– Då har de sommarsalsa på lördagarna, både kurser och social dans. Det är så roligt och som tjej får du alltid dansa mycket.

Hon jobbar i Eskilstuna, har en lägenhet i Strängnäs, men bor hos sina föräldrar i Södertälje alla helger och ledig tid. Målet är att skaffa en lägenhet i Stockholm igen och att det ska bli en

tjänst ledig på något av sjukhusen. Men hon är van att pendla.

– När jag pluggade och bodde i Södertälje hade jag en restid på 1,5 timme till stan och två timmar hem. Men vi var flera som skulle till universitetet eller KTH och åkte ofta samma tåg. Vi snackade eller sov. En gång delade Ikea ut gratiskuddar i rosa, blått, gult

MIN SISTA TID VILL JAG BO NÅNSTANS I SÖDRA EUROPA Nils Garcia

och vitt och jag minns hur förvånade alla på T-centralen såg ut när vi kom där nyvakna med våra kuddar under armen.

TROTS ATT ANDORRA är ett land som ligger nära Sverige är det få som reser dit. Nils Garcia tror att det beror på att det inte finns någon flygplats. Den som ska besöka landet måste åka via Spanien eller Frankrike och sedan skumpa på en buss i fyra, fem timmar.

– Det är fin skidåkning och jag åker gärna dit på våren. Jag bor hos min släkt, nåt annat skulle vara konstigt. Men på en så liten plats som Andorra flyttar de flesta yngre människorna i väg för att plugga eller jobba på annat håll. Mina kusiner är spridda över halva världen i dag.

Även om Nils Garcia inte kan träffa sin släkt lika ofta som Zelga Aho håller han kontakt med dem via sociala medier där de uppdaterar varandra om vad som händer i livet. När de träffas har de ändå hur mycket som helst att prata om.

Och när slakten kommer till Stockholm är det givet med ett besök i skärgården för att titta på alla öar. För den som kommer från ett land som till stora delar ligger i en dalgång är det exotiskt med en huvudstad som har en egen kust.

Finns det likheter mellan Andorra och Stockholm?

– Det växer blåbär och lingon där också.

Ett arv som Nils Garcia bär med sig från sitt ursprungsland är intresset för mat. Det andorranska köket är influerat av det katalanska och franska med charkuterier och ostar. Och eftersom vintrarna i Andorra är rejäla och långa är det också tradition med mustiga soppor och grytor.

ZELGA AHO SÄGER att alla syrier tycker att just deras mamma är den bästa på att laga mat.

Beträffande sin egen mamma säger hon att det är sant. Hon lagar dessutom så mycket mat att det alltid räcker till Zelga Ahos lunchlådor hela veckan.

– Därför kan jag längta efter att bara få äta falukorv och potatismos. Och när min bästa kompis Linnea frågar vad hon ska bjuda mig på till middag önskar jag alltid ugnspannkaka.

Finns det nån likhet mellan din födelsestad Qamishli och Stockholm?

– Likheten är noll vad gäller både kultur, samhälle och väder, säger Zelga Aho.

Djurgården är en av hennes favoritplatser i Stockholm.

För den vackra bron och för kanalens skull. Lilla Essingen gillar hon också. Över huvud taget är det Stockholm som gäller för 31-åriga Zelga Aho. Hennes föräldrar är inställda på att det kan bli en svensk kille hon gifter sig med på sikt. Men hon vill ha ett litet bröllop med bara de närmaste, vilket i hennes fall betyder runt 200 gäster.

Hur ser framtiden ut för dig?

– Jag kommer förmodligen att gifta mig med en kille med skarp hjärna och vi kommer definitivt att bo i Stockholm, säger Zelga Aho.

Nils Garcia som är 41 år har bott större delen av sitt vuxna liv i de centrala delarna av Stockholm och på Södermalm. Men sedan några år har han små barn och har flyttat med familjen till Bromma där han uppskattar lugnet.

Han hoppas att hans barn ska få ett öppet och internationellt sinne. Själv känner han sig som en världsmedborgare med bred förankring i det sydeuropeiska.

Kommer du att bo resten av ditt liv i Stockholm?

– Nej, min sista tid vill jag bo nästan i södra Europa. Jag vill börja och sluta cirkeln där. 🇸🇪

Världen i Stockholm

.....

23 PROCENT av Stockholms läns 2,2 miljoner invånare är födda i ett annat land än Sverige. **FRÅN FÖLJANDE LÄNDER** fanns det bara en person folkbokförd i Stockholms län 2014: Andorra, Gibraltar, Marshallöarna, Nauru, Palau, St Kitts och Nevis och Salomonöarna. **FLEST UTRIKESFÖDDA** kommer från Finland (52 761), Irak (40 757), Polen (31 336) och Iran (26 158).

(Källa: SCB)

.....
När Stockholms Förenade Förorter kammade hem två SM-guld i poetry slam var det inte bara en seger i estradpoesi. Med hjälp av kulturella initiativ lämnar människor sina "bekvämlighetszoner" och kommer närmare varandra.

TEXT **DAVID BOGERIUS** FOTO **MARTINA HOLMBERG**
.....

FÖRORD TILL SIN FÖRORT

Tänk om jag behöver lycka, va?

Tänk om jag behöver fucking lycka?

Hör ni mig, tänk om jag behöver lycka?

Nej Simon, tänk om

Jag är ditt ego, behöver ditt begär, vad återstår då kvar?"

Med de orden avslutade 25-årige Simon Matiwas från Husby sitt framträdande i SM-finalen i poetry slam. I de fullsatta bänkraderna tjöt och vrålade publiken.

– Jag tror på mina texter. Det har jag gjort ända sen jag skrev dem. Under hela SM och kvältävlingarna har jag valt att inte fokusera på poängen och allt sånt som egentligen bara stör mig. Jag ville bara gå in och säga nånting och få ut kontexten och det hade jag lika gärna kunnat göra ute på ett torg som i en SM-final. Det resulterade i att jag fick ett lugn och kunde leverera texten utan att ha nån press på mig.

Poetry slam handlar om att stå tre minuter i rampljuset. 189 sekunder att fylla med estradpoesi inför en uppmärksam och aktiv publik.

JAG TRODDE INTE ATT JAG KUNDE GÖRA NÅNTING ANNAT ÄN DET SOM ETABLISSEMANGET HAR ATT GE MIG

Simon Matiwas

ÅRETS SM I POETRY SLAM drog fulla hus redan under Stockholms Förenade Förorters fyra kvältävlingar i Husby, Hässelby, Rågsved och Skärholmen.

I finalen på Kulturhuset Stadsteatern 16 maj deltog 48 poeter från 12 lag.

”För första gången ska Orten ta plats på svenska mästerskapen i poetry slam. De kallar sig Förenade Förorter. Med sina egna berättelser griper de tag i våra hjärtan, slår oss ner mot marken och lyfter oss till skyarna. Som bara konsten kan göra”, skrev krönikören Tanvir Mansur i Metro inför finalen.

Där fullbordades succén med Simon Matiwas individuella vinst och en slutseger även i lagtävlingen.

Förenade Förorter-laget bestod av Per Buténas, Sabrina Ibenjellal, Elise Ekmen och Simon Matiwas som berättar att han inte får särskilt mycket inspiration från andra poeter.

– Det hela började med att jag skrev musik för fyra, fem år sen. Det var aldrig nåt seriöst utan mer en grupp kompisar som skrev lite texter och så. Jag hade svårare än de andra att förhålla mig till beatet och melodin, så jag kände att jag borde ta ett steg tillbaka.

– Jag var alltid nöjd med mina texter, men inte med mitt flow och mitt framträdande, så jag tänkte att jag stänger av musiken för en gångs skull och ser om min kontext fortfarande är av samma betydelse. I och med att den var det så blev det naturligt för mig att fortsätta skriva på samma spår men att använda mig av ett annat sätt.

INITIATIVET TILL FÖRENADE Förorter-projektet kommer från estradpoeterna Amer Sarsour, Bipasha Huq och Saman Faramarxi Sokhanran, vars ambition är att utmana den mediala bilden av förorten och samtidigt

uppmuntra det lokala kulturella engagemanget. Deltagandet i poetry slam-SM är tänkt att vara

det första av flera kulturprojekt som exempelvis kan handla om musik, stand up comedy, debatter, föreläsningar, teater eller film.

Möjligheterna beror enligt initiativtagarna på ”villkoren och förutsättningarna som påverkas av sammansättningen av människor i de olika förorterna och summan av deras idéer och handlingar”.

Målet med kulturinitiativen är på längre sikt att skapa mötesplatser och minska avstånden mellan förorterna.

För Simon Matiwas var det viktigt att göra något utanför det han kallar ”den egna bekvämlighetszonen”.

– Det kan vara att skriva poesi eller en bok, men också att segla eller gå en kurs, om du förstår vad jag menar. Jag ville visa för mina vänner och de yngre ute i förorterna, egentligen i hela Sverige, att jag som är en helt vanlig kille kunde göra det här. Och kunde jag göra det så kan vem som helst göra i princip vad som helst. Det jag vill framföra till våra barn och ungdomar är att om man vill lyckas måste man göra nåt som kommer inifrån. För bara några månader sen var det här lika suddigt för mig, jag trodde inte att jag kunde göra nånting annat än det som etablissemang har att ge mig.

Poesitävlande tar plats på scen

Poetry slam är en tävlingsform för estradpoesi, dikter som framförs på en scen inför publik.

Den första poetry slam-tävlingen ägde rum på jazzklubben The Green Mill i Chicago efter ett initiativ av Marc Smith. 1990 hölls de första amerikanska mästerskapen och fem år senare togs tävlingsformen till Sverige genom poeten Erkki Lappalainen.

Årets SM var det tjugonde i ordningen sedan starten 1997.

Dikterna ska vara originaltexter och framförs av poeten själv inom en tidsram av tre minuter och nio sekunder, tidsövertramp ger minuspoäng. Framförandet sker utan rekvisita, musik eller andra effekter. Medlemmar i en utsedd jury utdelar poäng mellan 0,0 och 10,0 efter varje framträdande.

Deltagande lag i SM 2015: Göteborg, Halland, Huddinge, Jönköping, Malmö, Norrbottenslaget, Ordkaskad (Helsingborg), Stockholms Förenade Förorter, Stockholm Poetry, Umelaget, Uppsala, Växjö.

Varje tisdag klockan 19 under sommaren arrangerar Stockholm Poetry (Stockholms estradpoesiscen) öppna poesiträffar i Vita-bergsparken.

När han stod bredvid lagkamraten Elise Ekmen från Hässelby och väntade på finaljuryns resultat i den individuella tävlingen spelade det ingen roll vem av dem som skulle vinna.

– Jag var mest glad för lagets skull, att det var två från Förenade Förorter som stod där till slut. Hade Elise vunnit i stället för mig hade det kvittat. Det bästa var egent-

ligen bara att få vara med och träffa alla möjliga estradpoeter. Det kom ju så många, från olika delar av landet, och det var roligt med alla olika skildringar.

När domslutet meddelades stormades scenen av segerrusa supportrar och lagkamrater varpå det stora kramkalaset utbröt på Stadsteatern.

Förenade Förorter hade gjort rent hus på poetry slam-SM och 21-åriga Elise Ekmen var lika glad hon.

– Jag hade fått upp ögonen för poesi genom Revolution Poetry (spoken word-grupp från Stockholm, red:s anm.) och när jag såg att det var en SM-deltävling i Hässelby så tänkte jag att det är lika bra att jag anmäler mig så får jag en anledning att skriva. Det var väldigt nervöst men när jag gick upp på scenen så kände

jag att det verkligen var nånting för mig. Det var som en uppenbarelse, säger Elise Ekmen.

MÅNGA POETER RYNKAR på näsan åt tävlingsmomentet i poetry slam, men Elise Ekmen har inget emot det.

– Det jag gillar så mycket med poetry slam är att man får vara sig själv. Det finns inget rätt och fel utan man kan gå upp på scenen och köra vad som helst. Alla kanske inte tycker om det, men det kan vara nån som känner igen sig i det man säger. Det känns som att poetry slam-scenen är ganska öppen för förändringar och där är vi i Förenade Förorter en del av processen. Det är en ny kemi och dynamik som har blivit välkomnad och får ta plats.

Hon kände inte de andra medlemmarna i Förenade Förorter-laget innan SM men nu ser hon dem som sin familj. Även om de hade olika bakgrunder fann de varandra direkt.

– Det är verkligen ett bevis på hur vi kan förenas och känna en sammanhållning fast vi kommer från olika områden. Det spelar ingen roll

varifrån du är och vad du har för historia. Jag tror absolut att det går att minska avståndet mellan människor genom kulturella initiativ som det här och hoppas verkligen att det kommer fler.

Enligt Henrik Conradi, pressansvarig på poetry slam-SM, var det till stor del tack vare Förenade Förorter som tävlingen blev en sådan publiksuccé.

– Vi har jobbat med väldigt begränsade resurser, mestadels via digitala medier, men Förenade Förorters succé under våren hjälpte till att nå en ny publik.

Elise Ekmen är övertygad om att det blir en fortsättning för Förenade Förorters estradpoeter.

– Vi har redan fått lite olika gig och ska försöka hålla ihop som lag. Förhoppningsvis kan vi inspirera andra ungdomar att våga ställa sig på scenen och kalla sina texter för poesi. 📍

ALLA KANSKE INTE TYCKER OM DET, MEN DET KAN VARA NÅN SOM KÄNNER IGEN SIG I DET MAN SÄGER **Elise Ekmen**

Ann Malmberg har fyra barn. Hon har alltid velat deras bästa, men hon har inte alltid klarat av att ta hand om dem. Hon vet hur det känns när barn tas ifrån en och hur tung skulden är över att diskvalificeras som mamma. När barn omhändertas sker det ofta från en ensamstående mamma, papporna är inte sällan frånvarande. Mammorna mår dåligt, men får inget stöd. Det drabbar även barnen. Och de är många – 17 500 barn är omhändertagna av landets socialtjänst. TEXT **MARIA HAGSTRÖM** FOTO **MARTINA HOLMBERG**

MAMMA TROTS ALLT

Utmärkelsen: Världens bästa mamma, tilldelas härmed Ann Malmberg. Du har en hedersplats i mitt hjärta." Den inramade utmärkelsen från 1997 står på ett bord i Ann Malmbergs vardagsrum. På baksidan av tavlan hade hennes dotter skrivit ett brev till sin mamma, som avslutades med: jag älskar dig trots allt.

– Jag har ju inte alltid varit så bra, säger Ann Malmberg. Jag har alltid velat det bästa för mina barn, men viljan och förmågan kanske inte... Det har ju aldrig varit meningen att det skulle gå på tok med dem.

Ann Malmberg har haft ett missbruk, hon har periodvis saknat hem och levt under omständigheter som gjort att hon inte har kunnat ta hand om sina fyra barn.

Den senaste omhändertagningen, av hennes yngsta son, skedde en eländig morgon 2003. Ann Malmberg visste inte vad som väntade när hon infann sig på morgonmötet hos socialtjänsten. Hon hade varit nykter de första åren i sonens liv. Hon var ensamstående, sonens pappa var död. Hon hade försökt vara "en supermamma", alltid satt på pojken fina rena kläder och kände att hon måste vara lite bättre än alla andra, med tanke på historien.

Hon ville inte att det skulle finnas något att klaga på.

Och när det var dags för första utvecklingssamtalet på förskolan var hon nervös innan men gick stolt därifrån. Det gick bra.

När sonen var sex år började hon dricka igen och träffade en man som misshand-

lade henne och allt blev kaos. Hennes äldre barn gjorde en orosanmälan till socialtjänsten, för broderns skull.

Sedan kom den där morgonen.

– Det var verkligen en jätteeländig morgon i mitt liv. Jag hade lämnat pojken i skolan i god tid och gick sen till morgonmötet på soc, klockan var åtta. Handläggaren slog näven i bordet och sa: "Pojken ska inte hem i dag."

Och inte dagen efter heller eller dagen efter den. Det värsta var att Ann Malmberg inte själv fick träffa honom för att förklara.

– Det var hårt. Jag kunde förstå att pojken behövde vara nån annanstans ett tag medan jag fick hjälp att reda upp saker och ting. Men det var inte frågan om det. Jag fick inte ens chansen att förklara för honom. Då var jag riktigt ledsen, kan jag tala om.

I stället hämtade hennes före detta man och hennes vuxna dotter pojken i skolan. Och Ann Malmberg träffade honom inte på flera månader.

Men varje dag såg hon honom från sitt fönster på sjätte våningen. Hon kunde hans skolschema och visste när han skulle passera med sin storasyster på väg från skolan.

När de till slut träffades var det höst, eller kanske vinter, det var i alla fall mörkt ute. Hennes elräkning var inte betald.

– Så jag satt där med en massa stearinljus när grabben kom på besök. Det var inte så kul. Det hade också gått några månader, så då blir det stelt och konstigt, tyst och dämpat.

Ann Malmberg säger att hon än i dag har svårt att acceptera att det blev som det blev. ►

Att förlåta sig själv. Och att släppa agget mot myndigheterna, att ingen hjälpte henne.

För hon hade bett om hjälp, från soc och från polisen under tiden sonen fortfarande bodde hemma. Hon försökte bli fri från mannen som misshandlade henne. Han tog sig in i porten, han kopierade hennes nycklar, hon bytte lås, men sedan stod han där i lägenheten igen.

– Jag ringde polisen hur många gånger som helst, de såg att jag var blåslagen. Ibland vågade jag inte gå in i porten. Jag hade en granne som stod på balkongen och sa: "Gå inte hem, han är där inne." Då gick vi in till henne och ringde polisen. Jag såg ju sen hur de där polisherrarna gjorde, de plockade ut honom från trapphuset och lät honom gå och drog därifrån. Han kom ju tillbaka igen. Och i stället för att hjälpa mig att bli av med mannen så tar soc barnet.

Till slut blev Ann Malmberg vräkt. Innan vräkningen kom hennes då nioåriga son för att ta med sig de saker han fortfarande hade kvar i lägenheten.

– Vi satt och gick igenom hans saker, vad han ville spara och vad vi skulle slänga. Han var helt uppgiven, för varenda liten grej sa han: "Släng." Han ville kasta alla sina leksaker. Jag tänkte: Herregud det är ju hela hans barndom vi slänger här.

BARN SOM BLIR omhändertagna mår ofta mycket dåligt.

Det beror delvis på vad de har varit med om i hemmet, men själva omhändertagandet i sig skadar också mycket.

Oavsett situationen i hemmet är det upp slitande att separeras från sin förälder.

I dagsläget är runt 17500 barn i Sverige omhändertagna av socialtjänsten och placerade i ett annat hem. Vanligtvis från ensamstående mammor – papporna är ofta frånvarande. Mammor som får sina barn omhändertagna mår väldigt dåligt, men samhället glömmer bort dem, tycker Annika Öberg och Mona Lillkäll Kassarp, som genom projektet Qrut ger stöd till mammor med missbruksproblem som riskerar att få eller har fått sina barn omhändertagna.

– Det är sån ångest och smärta att bli diskvalificerad som mamma, säger Mona Lillkäll Kassarp och tillägger att utan stöd-

insatser riskerar mammor att fara illa och livssituationen att försämrats ytterligare.

De menar att genom att ge stöd till mammorna kommer också barnen att må bättre, oavsett om de redan är omhändertagna eller ej. Och behovet har visat sig vara stort. Varje vecka söker sig nya mammor till Qrut.

– Innan vi började fick vi höra från soc att den här gruppen inte vill ha stöd, för mammorna kommer inte till deras möten.

Vi säger precis tvärtom – de vill ha hur mycket stöd som helst, men de vill inte ha det från socialtjänsten. Det blir väldigt konstigt när den hand som har tagit barnet också ska erbjuda hjälp, de är ju fiender just då, säger Annika Öberg som länge jobbat inom RFHL Stockholm med kvinnor med missbruksproblem.

– Till oss kan mammor komma och vara ledsna, arga och förtvivlade, utan att vara

JAG SATT DÄR MED EN MASSA STEARIN- LJUS NÄR GRABBen KOM PÅ BESÖK. DET VAR INTE SÅ KUL Ann Malmberg

rädda för att det kommer att vändas emot dem, säger Mona Lillkåll Kassarp.

Orut fungerar som en bro mellan mamman och socialtjänsten, att försöka få till

en bra kommunikation och fungerande kontakt.

De följer med på socmöten eller ber ibland socialsekreteraren att komma till

Oruts lägenhet för att träffa mamman på en för dem tryggare plats. I lägenheten, som är inredd som ett vanligt hem, kan också mamman och barn träffas. Annars är de ofta hänvisade till soclokaler, en lekplats, ett bibliotek eller McDonald's för umgänge med barnen.

– I den här lägenheten blir det mer hemkänsla och vi är här i stället för soc. De flesta umgängen brukar börja i soffan, ►

bara sitta och kramas. Sen brukar det faras runt här, det leks kurragömma. Vi har fått återkoppling från familjehemmet om att barnet kom tillbaka och var jätteglad, säger Annika Öberg.

Det är också bra för barnen att se att mamman inte är ensam, att hon får stöd. Då kan de släppa oron de ofta känner för sin förälder och därmed vara mer mottagliga för stödinsatser.

– Det kan vara helt rätt att barnet ska bort från hemmet, men det är viktigt att se till att barnet får uppdateringar om föräldern. Och att föräldern får uppdateringar om barnet, säger Annika Öberg.

MONA LILLKÅLL KASSARP har tidigare jobbat med föräldrautbildningar för kriminella mammor samt med implementering av barnperspektivet både inom Sverige och internationellt. Hon tycker att vi i Sverige ibland försöker skydda barn för mycket från verkligheten.

När hon har jobbat med mammor på häkttet har hon mött mammor och andra vuxna som velat skydda barnet genom att komma upp med vita lögnar om att mamman till exempel är bortrest.

– I ett barns värld blir det då: "vad har jag gjort som fått mamma att hata mig så mycket att hon inte ens kommer hem på min födelsedag". Barn utgår från sig själva, och tror

BARN UTGÅR FRÅN SIG SJÄLVA, OCH TROR ATT DE HAR STÄLLT TILL NÅT

Mona Lillkäll Kassarp, Qrut

att de har ställt till nåt. Jag har träffat barn som trott att mamma har försvunnit för att de inte hade borstat tänderna eller för att de slog lillasyster med spaden i huvudet i sandlådan. För de ser konsekvensen, nästa dag är inte mamma där. Verkligheten måste bli begriplig för barnet och vuxna måste förstå att barn kan hantera sanningen. Och att föräldern måste våga stå för den. Barnen behöver också få höra att de inte är frivilligt bortvalda.

Responser på Qruts arbete har varit positiv från både mammor, anhöriga och socialtjänsten. De minskar socialsekreterarnas

Annika Öberg och Mona Lillkäll Kassarp, Qrut.

MARIA HAGSTRÖM

redan otroligt pressade arbetssituation och de minskar ångesten hos mammorna.

Det finns också mammor och barn som nu befinner sig i en hemtagningsprocess.

ANN MALMBERG BOR sedan några år tillbaka i en försökslägenhet, som hon fått via socialtjänsten. Bokhyllor är fyllda av bilder på hennes barn och barnbarn. Och här och där finns små kärleksbetygelser från barnen: en gammal teckning med ett rött hjärta, på bordet en skål med chokladhjärtan och på balkongen en stor klätterros hon fått av sin 36-åriga son på mors dag. Och sedan tre, fyra år tillbaka bor hennes yngsta son, som nu är 21 år, hos henne igen.

– Han var hos mig 15 dagar i månaden och det blev mer och mer. Plötsligt märkte jag, oj han bor ju här, säger Ann Malmberg och skrattar. Det har varit lite revansch att han valde att flytta hem igen. Men ibland hamnar jag i en djup svacka och känner att jag har förlorat hela hans barndom. Han var ett barn när han flyttade ut och när han flyttar hem igen är han två meter lång. Men det är väl en egoistisk tanke. Han har också förlorat. Men min dotter och hennes kille har varit helt fantastiska, jag ser hur han tagit deras manér, det är ju de som har uppfostrat honom.

Hennes två första barn växte upp med pappan. Tredje barnet har bott på fosterhem.

– Fostermamman och fosterpappan har varit jättebra och stridit för honom. Fått in honom på bra skolor och har nåt varit fel har de sagt ifrån direkt. Jag hade kontakt

Qrut

Qrut drivs av RFHL Stockholm och är finansierat av Allmänna arvsfonden. Det är ett treårigt projekt som ska ge stöd till mammor med beroendeproblematik som riskerar att få barn omhändertagna, mammor som har barn på fosterhem och mammor som är i en process att få hem sina barn igen.

Målet är att stärka relationen och kommunikationen mellan mamma, myndighet och familjehem. För barnets bästa.

Qrut jobbar för att det i framtiden, precis som i Danmark, i lagen ska finnas rätt till föräldrastöd vid omhändertagning. Och att stödet ska ges av någon som inte är en myndighetsperson.

med dem och pojken också. En toppenfamilj.

I dag har Ann Malmberg bra kontakt med alla sina barn. Men skulden är svår att bli av med.

– Jag har många gånger känt mig som en riktigt dålig förälder. Det har man också fått höra från alla möjliga håll. Det går aldrig att tvätta bort, hur mycket jag än försöker gottgöra. Jag har varit nykter i elva år nu. Men du vet, ett av mina barn var bara fyra år när vi skilde oss och jag flyttade och blev hemlös.

Har du känt av besvikelser från barnens håll?

– Ja. Särskilt min dotter har varit arg på mig periodvis, men hon är bra på att ösa ur sig och så går det över.

Kan du förlåta dig själv?

– Nej, det kan jag inte. Jag har gjort så många felaktiga val. Jag har många gånger önskat att jag fick göra om det här. Men det är så här det har varit, det kan jag inte ändra på. Däremot kan man påverka framtiden, se till att det inte händer igen.

 NATURKOMPANIET

SICKLA KÖPKVARTER | SVEAVÄGEN 62 | ODENGATAN 50 | TÄBY CENTRUM
HANTVERKARGATAN 38-40 | KUNGSGATAN 4 | KUNGSGATAN 26
WWW.NATURKOMPANIET.SE

STOLT 4TH OF JULY, A.P.

Damen på turistbyrån tittade lite frågande på mig. Bevisligen urskilde hon min utländska accent, noterade att jag var en stretande man i övre tonåren med lite för otymplig packning sett till kroppsbyggnaden, och tyckte säkert att frågan rörande fyrverkerier var ett lite märkligt val av ingångsfras.

Stället hyrde ut rum. Sålde beachpass. Hade ett skrangligt ställ broschyrer till höger precis innanför dörren. Och man kunde boka solstolar och parasoll där och på disken stod en kruka vari man kunde skänka ett frivilligt bidrag till renoveringen av badvaktstornen.

Hon reste sig från stolen, tog ett steg mot disken, lutade armbågarna mot den och tog av sina läsglasögon och la dem på skrivbordsunderlägget.

Jag lutade gitarrfodralet mot ryggsäcken. Just valet att resa med ryggsäck hade sin härkomst i ett fotografi av Jack Kerouac jag sett i en bok om Allen Ginsberg som jag lånat av en tjej i klassen över mig. På bilden stod han utmed landsvägen någonstans i USA och nonchalant mellan fötterna hade han slängt en ryggsäck och jag tyckte att det såg globetrotter och beatnik och frihet ut.

Så jag lånade en ryggsäck av en vän. Dock en ryggsäck med bamburam i militärgrön smärting som mera var av modellen norsk fjällturist på sextioalet än amerikansk beatnik på drift.

Men man kan bara spela de kort man får ur given.

Damen bakom disken på turistbyrån tog upp sina glasögon igen och satte på sig dem och bläddrade i några papper. Och frågade var jag hört talas om detta med fyrverkerier och när det i så fall var tänkt att ske.

– Låten... "Sandy" ... Springsteenlåten... "The fireworks are hailing over..."

Hon tittade upp igen. Log skevt, lite avmätt och sorgkantat, och buntade papperen hon just bläddrat runt bland lite ofokuserat

genom att mjukt knacka dem mot disken. Sedan skakade hon försiktigt på huvudet.

– Det är längesen det gjordes nåt sånt i den här stan ...

EFTER RASKRAVALLER I slutet av sextioalet och oljekrisen i början av sjuttioalet hade det gått ganska stadigt utför med staden Asbury Park. En gång var den en liten pärla utmed Atlantkusten, lokaliserad bara någon timma söder om New York – New Jersey Turnpike efter tunneln och sedan Garden State Parkway och av exit 102.

I sin storhets dagar var detta en låglänt nöjesmetropol med klockspelsljudande karuseller, hotell, restauranger, barer, ett kasino i den södra änden av strandpromenaden och en konsertlokal i den norra, en spådam, en lång sandstrand, osedlighet, spel, dobbel och på andra sidan järnvägsspåren de farliga rytmerna av rå, smittsam och snuskigt ångande svart musik. Men nu var nu.

Almanackan på väggen snett till höger om damen bakom disken på turistbyrån visade 24 juni 1983. Nu rådde Reaganomics och axelvaddar, Irene Caras "Flashdance ... What a Feeling" låg högst uppe på Billboardlistan, många barer och nöjesställen i stan ruvade hålogda och tomma likt urdruckna buteljer utmed gatorna och det sorglösa liv Bruce Springsteen skrivit om i låten "4th of July, Asbury Park (Sandy)" var sedan länge desarmerat och bordlagt.

EN GÅNG VAR DEN EN LITEN PÄRLA UTMED ATLANTKUSTEN, LOKALISERAD BARA NÅGON TIMMA SÖDER OM NEW YORK

Jag tog en broschyr från övre raden i stället. Information i övergräddad fyrfärg om en stundande barbershopfestival. Jag satte tillbaka den igen.

– Så man kan inte stå här på strandpromenaden och se fyrverkerier den 4 juli?

Hon suckade, ursäktade sig, öppnade en dörr in till ett rum vid sidan av disken. Jag såg inte in i rummet eller personen från där jag stod, men begrep att hon talade med någon. Dörren stängdes igen.

– Möjligen att de kommer att ha fyrverkerier i Ocean Grove.

Hon pekade mot ytterdörren med lasglasögonen hopfällda i högerhanden.

– Det ligger där, på andra sidan den lilla kanalen där. De ska kanske ha fyrverkerier då...

– Ser man dem från strandpromenaden här?

– Ja, det bör man göra.

JAG HYRDE ETT rum av henne. Och köpte ett inplastat beachpass att fästa på badbyxorna för sex dollar, det gällde hela sommaren.

Jag tog ryggsäcken i ena handen och gitarrfodralet i den andra och backade ut genom att sakta skjuta upp dörren med ryggen, klev ut och tittade på lappen med instruktionerna för hur jag skulle ta mig till hyresrummet.

Solen svetsade sig ner i asfalten och det doftade hav och sand och stekos och den där dröjande, lite sötaktiga förnimmelsen av nyligen passerade bilar.

Jag släpade min packning över till andra sidan där det var skugga. En karusell rasslade till någonstans längre ner på gatan. Skratt. Toner av ett dragspel. Lojt klockspel inifrån en spelarkad. Och långt bort i norr ljudet av ett uttryckningsfordon.

Jag stoppade lappen i fickan. Plockade upp packningen.

Det verkade enkelt att hitta dit jag var på väg. 📍

Folktandvården finns till för alla människor i alla åldrar

Hos oss får du inte bara den bästa allmän- och specialisttandvården, eller den bästa medicinska tandvården när du har behov. Du får också förebyggande tandvård. I mer än 75 år har vi hjälpt svenska folket att få en bättre munhälsa.

Välkommen att läsa mer och boka tid!
www.folktandvardenstockholm.se

Folktandvården

Trä

tiden är ingenting
 1000 år av arkeologi,
 konst, kulturarv och
 design

Panel med ristat mönster.

Sannolikt från 1000-talets senare del. Linjerna är skissartade och panelen har troligtvis varit målad. Kanske har den varit en inredningsdetalj, en del av en kista eller annan möbel. Den är funnen vid utgrävning i kvarteret Professorn i Sigtuna stad 1999. Tillhör Sigtuna museum.

Utställningen pågår till den 31 mars 2016.

Sigtuna museum

Stora gatan 55, Sigtuna stad
 tisdag-fredag 12.16, helg 12.16
www.sigtunamuseum.se

Det finns en Ica-butik i Uppsala som betyder något alldeles särskilt för Tobias Jansson. Den ligger i Luthagen. När han för två år sedan kom dit för att sälja Situation Sthlm hade han "inget". Men så mötte han butikens kunder. BERÄTTAT FÖR **MARIA HAGSTRÖM** FOTO **MARTINA HOLMBERG**

MIN PLATS

Jag har inga missbruksproblem och har aldrig haft. Jag hamnade på gatan efter en separation för fyra år sedan. Barnen och mamman stannade kvar i lägenheten, jag hade ingenstans att ta vägen. I början sov jag i garage och trappuppgångar. Hårt golv, en filt och vakter som dyker upp mitt i natten.

Jag hade inget när jag kom hit för att sälja Situation Sthlm, ingen styrka, men kunderna har tagit mig uppåt igen. Förut stod jag 12–14 timmar om dagen, sex dagar i veckan. Jag har stenkoll på allt och alla här. De stannar ofta och pratar lite. Vissa har tydliga rutiner kring handlandet. Ibland kan jag veta att snart kommer den och den personen.

Folk har ställt upp med allt möjligt. När jag fick ont i fötterna och ryggen av att stå så många timmar köpte en kund speciella skoinlägg från Löpkliniken. När jag hade en avbiten tand fick jag tandläkarbesök av en

kund som är tandläkare. När min mobil gick sönder kom en kund med en ny nästa dag.

Vissa hårda dagar har jag inte velat gå hit, men kunderna piggar upp en. Det är därför det här stället har betytt allt för mig. Kunderna har gett mig mod, så i december startade jag ett städföretag. Jag har inte haft så mycket jobb än, men det är på gång.

Jag har tidigare varit försäljare och försäljningschef, men slutade jobba strax innan separationen. Det är svårt att hitta boende när man saknar jobb och det är bostadsbrist. Jag har länge försökt få andrahandskontrakt. Det är tufft i Uppsala, det finns så många studenter som behöver någonstans att bo. Och soc har sagt att de inte hjälper mig med bostad, eftersom jag inte är missbrukare.

Just nu är jag inneboende hos en kompis. Men jag har ju två småbarn. Jag träffar dem ofta, men skulle vilja ha något eget boende så att jag kan ha dem hos mig också. 📍

Fördubblad hemlöshet i Rinkeby-Kista

MIA PÄÄRNI (S): "JAG VILL SE ETT MILJONPROGRAM 2.0"

I STADSDELEN RINKEBY-KISTA har hemlösheten ökat mest i Stockholm. När de flesta stadsdelar rapporterar in färre hemlösa människor än tidigare, har antalet fördubblats i Rinkeby-Kista. Så såg det ut i Stockholms stads senaste räkning. Bakom siffrorna finns allt fler barnfamiljer som saknar hem.

– Hemlösheten ser annorlunda ut hos oss, säger Mia Pääрни (S), ordförande för Stadsdelsnämnden Rinkeby-Kista. Vi har familjer som klassas som hemlösa, där det varken finns missbruk eller psykisk ohälsa. Men de kan inte få tag i en bostad. Jag tror att problemet är större än det vi ser i statistiken.

Statistiken visade 162 hemlösa personer 2012, två år senare var det 327. Det handlar främst om strukturell hemlöshet. Många av stadsdelens hemlösa har inget stödbehov och skulle kunna vara både självförsörjande och självgående om de bara hade en bostad.

– Vanliga familjer som har ekonomiskt bistånd och saknar bostad har ökat jättemycket, säger Ulrika Axelsson, verksamhetsområdeschef i Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning. Folk bor trångt och har många barn, det blir svårt att ha ett normalt vardagsliv. Det är till exempel svårt för barnen att ta hem kamrater och få ro att läsa läxa. De grupper vi möter har inga starka ekonomiska resurser.

Det finns inga lägenheter för dem.

I första hand försöker man finna andrahandskontrakt, går inte det får familjerna bo på hotell och vandrarhem. Stadens bostadssociala resurs, SHIS Bostäder, har genomgångsbostäder för hemlösa familjer, men många av familjerna i Rinkeby-Kista

DANIEL NOTT/CREATIVE COMMONS

är för stora för att rymmas i deras boenden. Då är hotellliknande lösningar det alternativ som finns, spritt över staden.

– Vi försöker hitta, utifrån förutsättningarna, så bra förhållanden som möjligt. Vi försöker, även om det inte alltid går, hitta lösningar som gör att föräldrarna kan fortsätta lämna barn i ordinarie förskola och skola, säger Ulrika Axelsson.

Kostnader för placeringar på hotell och vandrarhem har accelererat de senaste åren. På fyra år har de nära nog dubblats och låg i fjol på 16 miljoner.

– Vi kanske är den stadsdel som har de största bekymren med det

här. Men i dag jobbar vi mer aktivt med frågan för att bryta trenden och det ökar inte längre, säger Ulrika Axelsson och tillägger:

– Men vi kan inte bygga bostäder, vi kan inte lösa de stora problemen. Men vi kan se till att barn inte ställs på bar backe.

Enligt Ulrika Axelsson handlade det om 37 barn 2012 och 114 barn 2014. Men siffror från sista april visar att utvecklingen vänt.

– Vi kan se att antalet vuxna individer och antalet hushåll är lika. Men glädjande nog var det färre barn i dessa hushåll. Sista april var det 85 barn, säger Ulrika Axelsson.

Mia Pääрни anser att det inte räcker med att bygga bostäder, eftersom många hemlösa familjer i Rinkeby-Kista ändå inte skulle ha råd med dem. Enligt henne behövs subventionerade byggen.

– Jag skulle vilja se stora byggprojekt, ett miljonprogram 2.0, utanför Stockholms kommuns gränser. Då måste vi få med oss andra kommuner runt oss, säger hon. Men det handlar förstås också om arbetsmarknadsfrågor, att folk får arbete och en bättre inkomst.

MARIA HAGSTRÖM

Samtal om sex behövs inom beroendevården

Sexuell hälsa är ett ämne som behöver diskuteras i behandling inom beroendevården. Det menar forskarna bakom studien "Sex och narkotika: Mäns erfarenheter under uppbrotsprocessen från ett drogmissbruk".

Anette Skärner, docent i socialt arbete vid Göteborgs universitet, har tillsammans med professor Bengt Svensson intervjuat män som främst har använt amfetamin och heroin under en längre tid.

– Det visade sig att männen känner en enorm osäkerhet kring hur de ska hantera sexualitet och kärleksrelationer i den drogfria världen, säger Anette Skärner. Det här är nåt som i liten utsträckning diskuteras i de behandlingsprogram som de deltagit i. Risken är att sexualitet blir nåt skamfullt som förläggs till tiden i missbruk. Osäkerheten inför den drogfria sexualiteten och obearbetade sexuella problem gör att många avstår från sex under långa perioder.

Om sexualitet över huvud taget har diskuterats i behandling gjordes det utifrån problem, till exempel sexuellt risktagande och sexuella övergrepp.

– Att tala om sexualiteten som en positiv del av livet och hur det är att ha sex utan prestationshöjande droger, eller om den förlorade sexlusten till följd av medicinska substitutionspreparat, är däremot sällsynt, säger Anette Skärner.

I nästa studie ska kvinnors erfarenhet av sexualitet och uppbrött från droger studeras.

MARIA HAGSTRÖM

1597

personer har skrivit in sig hos Stockholms sprutbyte sedan starten för två år sedan. Antalet besök ökade i fjol jämfört med 2013, likaså antalet som kunnat slussas vidare till annan sjuk- och beroendevård. 100 personer med hiv har besökt sprutbytet och fått ökad tillgänglighet till regelbunden medicinering.

Hemlöshet i staden **STÖRST ÖKNING** av antalet inrapporterade personer finns i Rinkeby-Kista, som 2012 redogjorde för 162 personer jämfört med 327 år 2014. Även Bromma har nästan fördubblat antalet hemlösa från 72 till 131. Medan antalet hemlösa personer i Skärholmen har halverats: 136 till 68. **RINKEBY-KISTA OCH SKARPNÄCK** har störst problem med strukturell hemlöshet, där personer varken har missbruk eller psykisk ohälsa. **SKARPNÄCK** har störst andel kvinnor, följt av Rinkeby-Kista och Älvsjö. Lägst andel kvinnor finns på Kungsholmen. **ÄLVSJÖ** har minst antal hemlösa personer totalt: 33. **MEN SKÄRHOLMEN** har minst antal personer i en akut boende situation (sover ute, camping, hårbärge eller liknande): 8 personer. **RÄKNINGEN SKEDDE** 25 september 2014.

MINA DRÖMMAR

MAORIKRIGARE

JOCKE SÄBOMS PAPPA jobbade till sjöss under många år. Åkte runt jorden och kom hem med macheter från Afrika, hippa Leejeans som ingen annan hade och historier som var "enorma". När Jocke Säbom bara var några år gammal kom pappan hem med en man som var enorm.

– Han var dryga två meter lång och över 130 kilo muskler. Tatuerad över hela kroppen och hade krigsmålning i ansiktet. Morsan höll på att svimma, trodde att det var fan själv, säger Jocke Säbom och skrattar högt.

Han själv började drömma om att också bli maorikrigare en dag. Han vill minnas att mannen från Nya Zeeland kallades för Jack och att han och pappan hade träffats på en pub i Kanada och sedan jobbat på samma båt.

– Farsan var kock och Jack var också en matglad kille, så han hade lärt honom en massa kryddningar, vilket gjorde farsan jättepulär på båten.

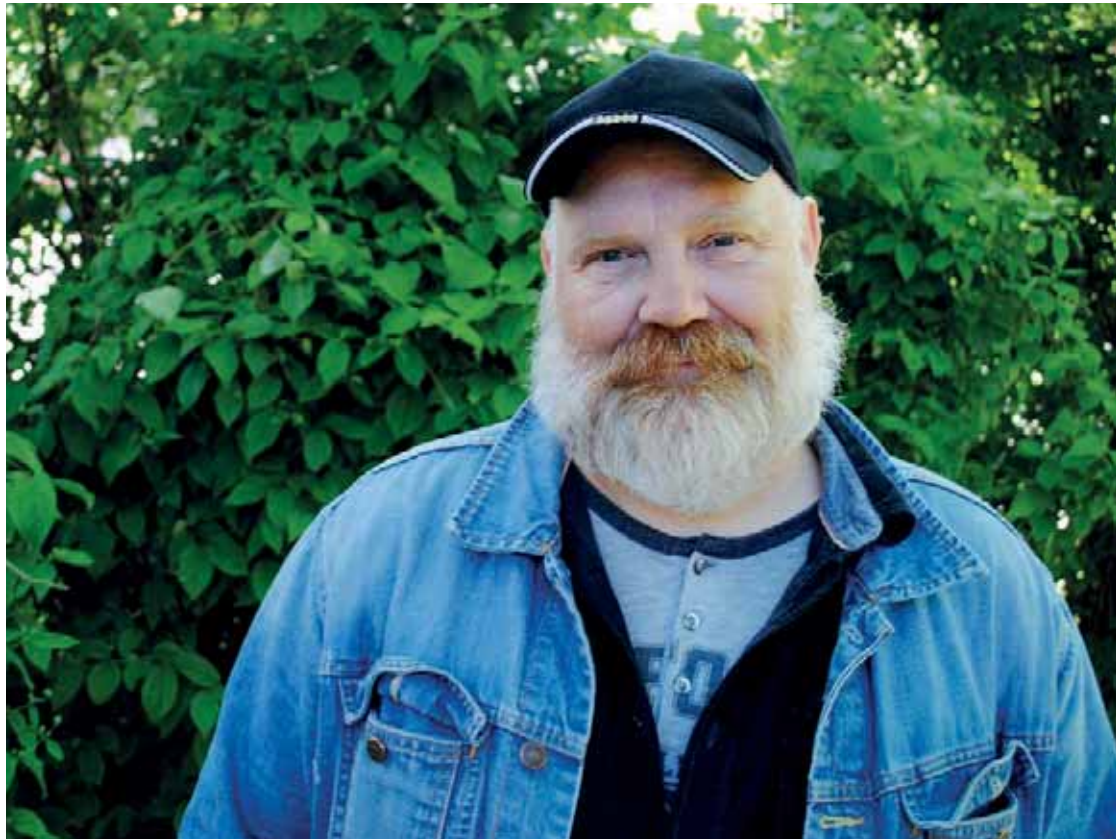
De blev vänner, Jack följde med till Sverige och bodde hos dem i tre månader.

– Han försökte lära mig deras dans. Jag kommer ihåg att vi slog ut med armarna, den där galna blicken och att vi skrek med tungan ute. Man fick skrika, det gillade jag. Men våra grannar förstod inte varför vi skrek. Då sa farsan åt dem att komma ner när vi dansar. När de kom ner satt Jack vid köksbordet med bar överkropp i sin fulla kroppsmålning. De blev förskräckta och "hjälp, han pratar utrikiska!". Han var ju riktigt exotisk här på sextiotalet.

Jocke Säbom, som redan var imponerad av sin pappas "busgaddningar", tyckte att det var fascinerande med Jacks tatueringar. Han hängde efter honom överallt, men det handlade mest om att han fyllde en plats som hans pappa inte riktigt gjorde.

Pappan brukade vara bortrest flera månader i taget. Under tiden var Jocke Säbom själv med sin mamma.

– Vi hade aldrig problem med ekonomin, men det var inte så lustigt

hemma. Morsan var mycket speciell, hon var i otakt med sig själv.

När pappan kom hem från sina resor var han ofta upptagen.

– På sin höjd kanske jag fick följa med när han skulle i väg och göra nåt. Han var sällan hemma. Jag tror

då kändes det som att hela världen kunde gå under utan att det skulle hända mig ett skit.

När det var dags för maorikrigaren att åka tillbaka blev Jocke Säbom förtrivlad.

– Jag tyckte att han tillhörde

– När jag började skolan drömde jag om att mannen med det målade ansiktet skulle komma och skydda mig. Att han skulle komma till skolan och alla skulle bli skitskrämda.

Jocke Säbom blev mobbad och fick mycket stryk. Samtidigt var hans mamma "i sin värld" och pappan var borta. Men när pappan kom hem igen och klasskompisarna hade "pryglat på honom ganska duktigt", då tog pappan tag i det på sitt sätt.

– Han sa: "Nu jävlar ska du lära dig att slåss." Han lärde mig att boxas och sen sa han åt mig att inte ta nåt mer nu. Det gjorde jag inte heller, men grabbarna i skolan fick stryk. Min farsa var speciell och ibland saknar jag honom så jävla mycket, även om vi inte alltid drog jämnt.

TEXT & FOTO **MARIA HAGSTRÖM**

NÄR JAG BÖRJADE SKOLAN DRÖMDE JAG OM ATT MANNEN MED DET MÅLADE ANSIKTET SKULLE KOMMA OCH SKYDDA MIG

att det är därför Jack satte ett sånt avtryck, för under de tre månaderna var det alltid han och jag. Han var min på nåt sätt, tyckte jag. Ibland kom morfar och hämtade oss och då var det vi tre. Jag fick gå i mitten och hålla dem båda i hand. Just där och

familjen. Jag var skitsur på farsan och skrek: "Säg till honom att komma tillbaka!"

De fick en stående inbjudan att hälsa på honom på Nya Zeeland. Det blev aldrig någon resa, men Jocke Säbom glömde honom inte.

CITAT

/// När jag var 16 år skulle jag få jobba på en båt som gick till Polen. Jag tyckte inte att det var tufft nog, jag ville att det skulle vara exotiskt, Söderhavet! Så jag åkte aldrig. Det kan jag ångra.

/// Jag hoppas resa till Nya Zeeland innan jag dör. Annars har jag rest en del, varit i Spanien och Tyskland, sovit under broarna i Paris. Inte så romantiskt som det låter. Kallt, dragigt och stora råttor.

/// Jag har varit nykter ett år nu. Det har jag aldrig varit tidigare. Har fixat det själv och är skitglad varje gång jag vaknar utan att ha druckit kvällen innan.

MED EGNA ORD

KORT SAGT

Hjälpt min mamma

● Jag har varit hos min mamma, har hjälpt henne med handlingen.

Och sen pratar vi om allting. Jag fick jättegod mat hos min mamma, hon behöver ha hjälp hela tiden av mig men jag ställer alltid upp för min mamma när jag har tid.

Jag brukar åka och hälsa på henne när hon ringer till mig och frågar om jag kan hjälpa henne.

Min mamma är ju 73 år så jag brukar följa med henne när hon ska åka någonstans också. Annars behöver jag inte ha hjälp av min mamma någonting alls. Vi brukar ringa till varandra och fråga om vi mår bra.

Jag har ringt till min mamma i dag och grattat henne, hon sa till mig hon trodde att jag hade glömt mors dag. Du är bästa mamma som jag har.

SUSANNE

Slutat sluta

En man berättar förnöjt att han lyckats sluta röka, dricka samt svära!

- Men grattis!
- Vad bra för dig.

Varvid mannen plötsligt kläcker ur sig som så att

- Jävlar, jag glömde pipan på Systembolaget!

LEILA

Jag är världsmedborgare

● Jag känner mig som en världsmedborgare. Jag nämnde i en av mina tidigare artiklar att jag är född och uppvuxen i Casablanca, Marocko. Farfar var från Algeriet, pappa var född på landet tio mil från Casablanca, mamma var från en släkt som hette Bennani, i efternamn. Många av denna släkt är blonda med blåa ögon och kan inte uttala vissa bokstäver. De pratar marockanska à la skånska. Ibland kallas de för judar på fotbollsplaner. Till och med här i Sverige har jag hört av marockaner att jag är jude eftersom mamma var från denna släkt. På de senaste åren har jag svarat att drottningen i Marocko är från denna släkt och ni tycker ju om henne, för att hon är bra för landet, eller hur? Min far och mina farbröder förlorade sin mark på sextiotalet på grund av att de hade algeriskt medborgarskap, trots att de var födda i Marocko. Min pappa hade fått sin mark tillbaka efter att han hade fått marockanskt medborgarskap. Men, det svider både i mitt hjärta och min själ att se främmande människor bruka mina kusiners mark. Mina kusiner är också födda i Marocko och det är deras föräldrar med. De flesta av dem har varken varit i Algeriet eller något annat land.

EFTER ATT JAG hade fyllt arton år hade jag bott i Algeriet två gånger i tre månader. Jag försökte att ta reda på vilken familj min farfar kom ifrån men jag lyckades inte få mer

information än vad jag redan hade hört i Marocko. Han var en legitimerad översättare, hade barn med flera kvinnor och var en förmögen man. Jag känner bara till två farbröder och deras barn, som är mina kusiner, men inte andra. Det kanske inte förändrar något i mitt liv om jag inte vet deras antal. Vissa påstod att han var fransk vilket inte var konstigt med tanke på att Algeriet var fransk koloni under lång tid. Jag hade hört många gånger i mitt liv att jag inte ser ut som en marockan, vilket gjorde mig funderad över min härkomst men, inte nu längre. Jag har slutat fundera på den saken. Jag är världsmedborgare. Oavsett om mina föräldrar kom från Israel, Marocko, Algeriet, Frankrike eller något annat land så är jag fortfarande från det här jordklotet.

Jag kan inte till neka att jag har extra känslor för Marocko eftersom jag är född där, och Algeriet för farfar var därifrån, Finland för jag bär ett finskt efternamn och naturligtvis för Sverige som har gett mig svenskt medborgarskap och samma rättigheter som de flesta andra svenskar. Jag har också extra känslor för många länder eftersom jag har både levt där och umgåtts med folk från världens alla hörn. Libyen, där bodde jag i ett år. Grekland, där jag har varit i tre år plus de jag träffat i Sverige. Jag kommer alltid att älska den här världen. De flesta människor är goda men tyvärr är religion, tradition, politik, väder, språk, olyckor, sjukdomar och annat, faktorer som påverkar oss och förändrar oss.

JAG ÄR VÄRLDSMEDBORGARE, men ibland önskar jag att det finns en annan värld som jag kunde åka till. Där det inte finns krig, hat och konflikter. Än så länge är jag tvungen att vara här. Det finns bara döden som kan ta mig härifrån, vilket jag inte är beredd på just nu. Men, om den kommer, då är jag tvungen att välkomna den och den kommer ju att besöka oss alla en vacker dag. Jag kämpar med och mot svårigheter och njuter av framgångar som vilken världsmedborgare som helst, vilka vi alla än är som bor på den här planeten.

Låt oss kämpa för fred och njuta av framgången när vi har nått den.

MIKAEL S

Vi stödjer Situation Stockholms arbete och Stockholms Stadsmissions verksamheter.

SBAB!

Vintern är slut

● Som vanligt inspireras vi av vädret
Som vanligt kommer sommaren som vanligt kan vi bada utomhus nu som vanligt blir det skolavslutning nationaldag sommarjobb fritidstankar tältplaner båturer simskolor simturer

Allt är som vanligt även om man är hemlös allt är som vanligt även om du är alkoholist allt är som vanligt även om din bror inte lever

Barnen leker barnen deltar i Grönalundslekar sommarlekar framtidsdrömmar mognar sakta med åren de gamla bor på servicehus de unga bor på studenthem de medelålders med karriär köper bostadsrätt de med lång kötid och bra ekonomi får en hyresrätt av bostadsförmedlingen

När ska hemlösheten ta slut för den som inte har barn inte är gammal inte har kötid inte har pension inte har lön inte har allt det som krävs för att få ett eget hem

Vi är så många som förlorat sitt hem mitt i Sveriges hemlöshet står vi med Situation Sthlm i handen och undrar varför hyresradhuset nödvändigtvis skulle lyxrenoveras och hyran höjas 40 procent

Vi undrar varför Sveriges fogdar inte skäms när de tog vårt föräldrahem och magasinerade det käraste vi hade kvar vi undrar varför socialsekreterare ska ha så hög lön hela 4 ggr ett socialbidrag varje månad är det så varje månad och varje morgon vaknar den hemlöse utan sitt hem.

YVONNE L

POESI

Vals till Rosita

● Jag ska dansa med Rosita nere i parken
Och där ska vi ha övningar på marken
Ta en sup ... eller två.
Tills vi inte kan stå.
Sen kommer han och hämtar oss, farbroder Blå

Han skjutsar oss gärna till Maria
En poliklinik och en ria.
Men där kan de ej förstå
Hur kan vi hamnat så
"Friska och krya ni är båda två"

"Pust och stön, otack är min lön", säger farbror Blå
"DET BLIR ARRESTEN ÄNDÅ!"

LURKEN

● Me and boats,
I love them
on sea
and land
Boats, boats, boats,
they are my life
both in spring, autumn
summer and winter
We go out on water,
on the waves
and I love it
It's freedom for me,
and parties.
It's going up, down,

right and left
hey ho, hey ho,
on a boat I go
to other countries
they take me
and that's awakening me
So fun to
meet new people,
so fun to
see the world
Even planes and trains I like
it's even better to be on a motorbike
This is life and it's really
really my life.

STEFFI "MONACO"

THOMAS HAWK/CREATIVE COMMONS

SOMMAR-VISNINGAR

VARJE DAG 15 JUNI – 9 AUGUSTI
Stängt 19–20 juni

PRATA POLIS

Barnvisning om polisen kl 13

PÅ PATRULL

Dramatiserad familjevisning kl 14

 Polismuseet
www.polismuseet.se

MED EGNA ORD

KORT SAGT & POESI

Det här är jag

● När jag tänker på dig ser jag en ledsen plågad själ. Ensam med ett förvirrat inre, övergiven, en som blivit över. Ett liv utan svar. Varför det blev som det var? En evig ständig plåga. Inte ett enda svar på en liten endaste fråga? Varje slag släckte långsamt min låga. Hur kan man hata sina egna barn så mycket? Mitt inre känns som en blödande varböld. Varifrån kommer denna brinnande köld? En ständig kamp för att inte börja gråta. Jag hatar er. Att gråta skulle vara detsamma som att förlåta. Med detta har ni gjort mig till den jag blev. En vandrande, värkande, pinad, trasig själ, helt skev. Att leva dag för dag som jag... Försöka skapa min egen lycka. Jag skiter i vad andra kommer att tycka. Om du vill kan du få låna mina skor för en dag. Mot ett litet bidrag = till en annan levande jag. **MAGDALENA**

I Liljeholmen

● Jag har stått i Liljeholmen och sålt tidningen, det var trögt först men sen gick det bra att sälja tidningar. Jag sa själv att det går inte att stå här och sälja tidningar men det gick jättebra. Sen åkte jag till Ösmo och stod där, det gick bra att sälja där. Mina kunder var snälla och trevliga mot mig. Om några dagar ska jag sälja i Södertälje för mina kunder som jobbar på Kvinnokliniken ska handla av mig, de köper bara av mig, sa dom. Sen tillbaka till Ösmo igen och kunderna ska köpa tidningar av mig sa de till mig i dag om jag ska stå där imorgon. Då sa jag att jag ska stå här. De kommer dit till mig och köper tidningar av mig. Jag tror att jag är populär i Ösmo. **SUSANNE**

Hon skänkte mig glädjen

● Hon skänkte mig glädjen fast jag kom inte ihåg henne. Jag började tänka på den här kvinnan först när jag hade fått ett mejl via redaktionen. Det var min andra dag på ett drog- och alkoholfritt boende, efter att jag hade bott tre månader på ett tröskelboende. Min hjärna var fortfarande trött efter lång tid supande på kvällarna fast jag hade alltid försökt sälja tidningarna nykter men blåsa noll betyder inte att man är pigg. Min andra dag på det nya boendet utan att jag hade druckit kvällen innan försökte jag återhämta mig och leva nykter. Det var inte lätt, eftersom jag hade ekonomisk kris, dessutom lite orolig, förtvivlad, ledsen och tveksam till allt. Då tog en av våra kollegor på kontoret fram ett mejl där det står:
"Hej!

Jag måste tacka er för eran intressanta tidning. Jag vill bara tacka Mikael S både för den fina artikel. Det var roligt att träffa en sådan fin människa som honom. Han hade en sådan utstrålning och glädje i ögonen när jag köpte en tidning av honom. Jag önskar Mikael all lycka om du inte har lyckats få ett arbete innan juli i år så kommer vi att köpa tidningen i juli upp till Sthlm, Kerstin (jag hoppas ni visar detta för Mikael S)"

JAG BLEV SÅ rörd att jag inte visste vad jag skulle säga. Jag blev så glad att jag såg allt vackert omkring mig. Jag ville krama alla och säga att jag älskade dem. Jag ville visa medde-

PAUL LEBERWITZ/CREATIVE COMMONS

landet till alla och säga titta! vad jag hade fått. Alla bekymmer och all oro försvann.

Det enda jag kunde säga till mina kollegor var att tacka henne från mig och Situation Sthlm, men jag ville säga mer och för att inte säga mer än nödvändigt skulle jag sagt åtminstone att vi skulle skicka till henne tidningen om hon skulle ändra sig och inte skulle komma till Stockholm, men jag kunde inte säga mer än tack, för att jag blev så känslig och det hade jag varit hela dagen när jag tänkte på hennes mejl. Det är inte ofta man får

sådana fina komplimanger från en främmande människa eller en kund.

Hon skänkte till mig glädjen när jag verkligen behövde det som mest. Den glädjen gav mig styrkan och suddade bort förtvivlan så att jag började sälja som jag gjorde en gång i tiden vilket resulterade i att jag sålde bättre än på länge.

Ursäkta Kerstin att jag inte kommer ihåg dig, men stort tack för den glädjen du skänkte till mig. Ditt mejl kommer jag alltid ihåg så länge jag lever.

Kram!

MIKAEL S

Poems from hell, part XIV

● Tears fill my eyes
when I hear all her cries
for ...
No reason
It's just the way it is!

MARKKU

Taggtrådsflamma

● Tack, kära Gud för att jag finns och allt det där
Alla är ute i sköna solen, och jag sitter här
för jag är så jävla korkad och ställer till besvär.
Galler, låsta dörrar och taggtråd...
varför, lyssnade jag aldrig på morsans råd?
"När du blir stor blir du som din far,

får sitta i fängelse i resten av dina da'r".
Tack för det kära lilla mamma.
Jag sitter i Ystad och har blivit fängelsets badmintonflamma.
När jag muckar och kommer hem... ska jag med en trasa farsans foto damma.
Tack än en gång kära lilla mamma.

MAGDALENA

KNEGDEG.SE

Dina pengar. Med och utan kollektivavtal.

Att kollektivavtal är bra på många sätt vet du kanske, men har du koll på hur mycket det kan betyda för din ekonomi? På knegdeg.se kan du enkelt få reda på vad kollektivavtal är värt i pengar just för dig, vid olika händelser i livet. Kanske har du samlat ihop hundratusentals kronor mer i pension när det är dags att sluta jobba? Eller får du många tusenlappar fler i månaden när du är föräldraledig? Gå in på knegdeg.se och räkna ut vad du vinner på ett kollektivavtal redan nu.

BAKOM KNEGDEG.SE STÅR PTK - 25 FACKFÖRBUND I SAMVERKAN

FÖRETAGSPRENUMERATION

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på denna sida? Kontakta oss:

Herman Sundgren (herman@situationsthlm.se), tel: 08-545 953 94

STIFTELSEN OSCAR HIRSCHS MINNE

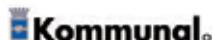

JÖRGENSENS RÖR AB

NF måleri ab

Sandart&Partners

FIRST OF ALL, THANK YOU FOR BUYING THIS MAGAZINE. HELPING PEOPLE IN NEED IS SUPER IMPORTANT. WAY MORE IMPORTANT THAN BUYING NEW SWIMWEAR FOR EXAMPLE. IF YOU DO GET THE URGE TO BUY THESE "SAINT PAUL" SWIMMERS THEN CONSIDER ADDING A PAIR OF EXTRA SOCKS OR UNDERWEAR AND GIVE THEM TO THE NEXT HOMELESS PERSON YOU SEE. THAT WAY WE MAKE SOME MONEY WHICH WE CAN USE TO ADVERTISE IN THIS MAGAZINE, GOOD HUH?

**FRANK
DANDY**

CARL JOHAN DE BEER

"Staden kan skildra känslolivet"

MUSIK ANNA JÄRVINEN ANVÄNDER KULISSERNA DÄR HON BEFINNER SIG NÄR HON SKRIVER LÅTAR

ARTISTEN ANNA JÄRVINEN, 45, anknyter ofta till Stockholms gator i sin poplyrik.

– Jag använder kulisserna där jag befinner mig. Staden kan effektivt skildra känslolivet.

I den vemodiga "Till dig nu", från nya skivan *Buren*, sjunger Anna Järvinen: "Ensam i Stockholm / turisterna är papperstunna / tror gatan saknar botten / och luften ger upp när som helst".

Det är en låt som med sina sorgsna stråkar står i bjärt kontrast till den rusiga hitten "Götgatan" från 2007, som blev Anna Järvinens genombrott som soloartist.

– Låtarna är bilder av två väldigt olika känslotillstånd. "Götgatan" står för enkel vardaglighet, där energin flödar och där ingenting stoppar upp, stör eller tynger ner en. Medan "Till dig nu" fångar känslan av ensamhet i trängseln bland turisterna i Gamla stan under en av sommarens hetaste dagar där luften står stilla. Här ville jag förstärka känslan av ångest, oro och ensamhet.

I "Tänker inte säga mer" från andra skivan *Man var bland molnen* sjunger Anna Järvinen: "Maria stod där och sålde sina tidningar". Låten utspelas vid Mariatorget.

– Huvudpersonen i låten ser de här människorna som har det mycket värre, som är mer socialt och ekonomiskt utsatta – men förmår sig inte att ta in det i sin världsbild – eftersom

personen befinner sig i ett sånt starkt negativt känsloläge själv. Låten beskriver en väldigt egoistisk situation.

Anna Järvinen konstaterar att hon känner en viss laddning när hon använder sig av huvudstaden i sina låtar. Hon föddes i Helsingfors men flyttade med familjen till Täby som sexåring.

– De gånger jag använder Stockholmsrelaterade namn i texterna, fast det är helt oskyldigt, så känns det ändå vågat. Jag tror att det har med invandrarskapet att göra. Jag testar: "Är det här mitt att använda, kan jag skriva om de här stadsdelarna eller gatorna?"

Anna Järvinen har bott i Stockholms innerstad i 20 år och har inga planer på att flytta härifrån.

– Jag känner mig absolut som stockholmare, däremot känner jag mig inte helt svensk. Det är en kronisk känsla. Att flytta till ett annat land som barn och sakna språket har satt sina spår. Jag hade förvisso ett rikt språk, men det var på finska.

Bland hennes egna favoritlåtar om Stockholm märks Orups "Från Djursholm till Danvikstull" och [ingenting]:s "Bergochdalbanan".

– Jag tycker mycket om hur Orup sjunger låten, hur han kastar ur sig namnen på de olika stadsdelarna.

Det är nånting så fint med de orden. Och [ingenting]:s "Bergochdalbanan" är en favorit. **ALEXANDRA SUNDQVIST**

KAN JAG SKRIVA OM DE HÄR STADSDELARNA?

MARIA HAGSTRÖM

Melissa Horn
Kungsholmens hamn

LÅT Minns ni 16-åriga Riccardo som misshandlades till döds av jämnåriga en oktoberkväll 2007? Jag åkte till Kungsholmen någon dag efter för att som nyhetsreporter skriva om stämningen där. Det går inte att beskriva bättre än Melissa Horn sjunger: "Jag ser ljusen som tänts i parken vid Kungsholmens hamn / Jag ser pojkar som gråter och flickor som tar dem i hand".

Hon skrev en sorglig, vacker och stillsam sång om det som hände på Kungsholmen, för dem som drabbats, för dem som var där och för sig själv. Om oron och sorgen, om att börja agera, om medlidandet och ilskan. Och om att alla var barn, men en av dem förblir 16 år.

ULF STOLT

First Aid Kit
"Emmylou"

LÅT De båda systerorna Johanna och Klara Söderberg i First Aid Kit sjunger nästan överkligt vackert tillsammans. Deras stämmor stryker sig mot varandra och klänger och vindlar och att Emmylou Harris – låten är döpt efter henne – varit en influens är uppenbart.

Texten till "Emmylou" börjar med en vemodig Stockholmsanknytning: "Oh the bitter winds are coming in / And I'm already missing the summer / Stockholm's cold but I've been told / I was born to endure this kind of weather".

Det är mot den bakgrunden det längtas. Och väntas. Och sjungs så vackert.

Lösning kryss #214

Se förra numrets vinnare på s.55.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Sången om sig själva

Ebba Grön

"Stockholms pärlor"

JAG TROR ATT det kanske handlar om den lilla aviga harmonitekniciska finessen, nedgången i refrängen – ackordföljden sänker ett tonsteg från C till B under det sjungna ordet "skit", gör en musikalsk bakåtrörelse efter att ha rört sig framåt från G till A till C – som gör att låten liksom roterar kring sin egen axel och återkommer till startpunkten.

Och så de där orimliga och liksom cut up-tekniskt och till synes osorterat sammanfogade och aviga textraderna: "Vi lyssnar inte, vi sjunger / vi rullar från ett berg", "Vi vet vad vi ska göra / vi går på vaselin", och "Vi köper aldrig, vi stjäla / med hjärnan i behåll".

Precis som Bob Dylans "Like a Rolling Stone" börjar den – som faktiskt många andra briljanta låtar – med ett distinkt och markerat nedslag i en virvelkagge.

Jag har sett Ebba Grön spela den här låten live vid ett par olika tillfällen, samtliga utanför Stockholm, och jag tror att det var där låten mest kom till sin rätt – ute i provinsen. Där den kunde vara ett tuppkammigt längfinger i luften mot småstadstris-

NEGAR SVENSON/TIT

tess och litenhet, småskurenhet och avklippta flyktvägar.

Joakim Thåström och basisten Fjodor sjunger låten, duett ibland, stämmor ibland, delade verser ibland, och sedan växelsång i slutet.

"Stockholms pärlor" är, aningen ironiskt, skriven av Malmöbon Anders Sjöholm, mer känd som Stry Terrarie, en tid medlem i både Ebba Grön och Imperiet.

ULF STOLT

HYLLAR PUNDARBILEN

Attityd och smuts

MEDAN AVICII GÖR tv-reklam för en XC-90 beskriver rapparen Cleo verkligheten i en annan av biljättens modeller. Minst en gång i månaden blev hon stoppad av Stockholmspolis.

– "Varför kör du en gammal tjackpundarbil för, då är det klart att du blir stoppad", brukade snuten säga när jag rullade runt i min 240, berättar Cleo som egentligen heter Nathalie Missaoui.

Nu hyllar hon bilen med singeln "240". Produktionen, som Broke 'N Topsy står för, beskrivs med orden "attityd, smuts och dansgolg". Förutom Alina Devecerskis vokala insatser kan man, om man lyssnar noga, höra en samplad gammal Volvo 240 i refrängen.

Cleo syns bland annat i kampanjen FATTA! som kämpar mot sexuellt våld och som en av grundarna till Femtastic, ett nätverk för kvinnor inom musik- och kulturbranschen. Tillsammans med Isabel "Syster Sol" Sandblom driver hon Tell Dem, en workshop med reggae och hiphop för tjejer.

Den 19 augusti uppträder Cleo på Trädgården på Under bron.

DAVID BOGERIUS

MUSIK

Zacharias Blad

"Stockholm"

"Jag fick en käftsmäll den kvällen / Och jag antar att jag förtjänade det / När benen vek sig under mig / Kände jag mig plötsligt mera levande".

Nej, det är ingen lyckad utekväll som beskrivs i "Stockholm" (2014), men fler än Zacharias Blad har varit mitt i det där läget av förvirrat kaos och elände där något slags känsla av lycka och hopp ändå infinner sig. Den blir högst påtaglig i den rusiga, stammande "St-St-St-Stockholm, jag fuckar ur"-refrängen. Eller som artisten själv förklarade: "Jag tror att man måste vara nere ibland för att komma upp. Det är bra med toppar och dalar, att allt inte bara känns 'bra' och 'lagom' jämt."

DAVID BOGERIUS

Carola

"Gatorna tillhör oss"

Carolans tolkning av Love Antells låt "Gatorna tillhör oss", tillika titelspåret på hans förra skiva, var en av höjdpunkterna i senaste säsongen av tv-programmet *Så mycket bättre*. Att Carolans tolkning i programmet dessutom föregicks av ett antirasistiskt brandtal, gjorde inte saken sämre: Gatorna tillhör *alla*.

I Carolans regi har Love Antells asfaltsstänkta "örat mot marken"-betraktelse över Söderkvarteren kring Kafé 44 på Tjärhovsgatan fått en glittrig och pampig schlagerkostym med tonartshöjning och extra allt.

Men där Love Antell sjunger att han "tar en rök med Ferlin", så tar Carola "en paus med Ferlin". Det är en fin kompromiss av en av våra mest folkliga artister – som bevisar att även hon kan ta sig an en kampsång.

Och så har hon ju det här landets, i särklass, bästa pipa.

ALEXANDRA SUNDQVIST

Les Big Byrd

"Back to Bagarmossen"

När Les Big Byrd nyligen släppte två ep så döpte de den ena till *Stockholm Death Star* eftersom, ja, Stockholm var lite som Dödsstjärnan i *Star Wars* – medan bandets Jocke Åhlund menade att han själv har vissa likheter med Darth Vader. Men ep:n är inte kvartetts enda blinkning till den karga hemstaden, som de känner en viss hatkärlek inför och gärna klär i en suggestiv, mörk estetik.

I singeln "Back to Bagarmossen" (2014) tar sig Les Big Byrd an Bagarmossen – där Åhlund också växte upp, i en malande och krautrig låt – strösslad med utsvävande gitarriff. I videon till låten, regisserad av Åhlund själv, drar det svenska skateboardproffset Ricky Sandström på sig en liemanskostym och ger sig av mot Skogskyrkogården. Det är "Stockholm rock noir" när den är som bäst.

ALEXANDRA SUNDQVIST

Alpis

"Där vi bor"

"Jag svär jag är stolt över att gå i mina skor / Folk har gått igenom mycket / Men ändå ser jag goda miner / Tack 124 för alla goda tider".

Stockholmsrappare kan det här med geografiska hyllningar. Alpis Högdalen-hyllning "Där vi bor" (2012)

är ett lysande exempel på huvudstadens finaste hiphop med bidrag från Nääk (som nyligen syntes som programledare i TV4:s *Lyckliga gatan*), Stockholm Highgrades och Bam Bam.

Så har "Där vi bor" också spelats över två och en halv miljon gånger på Spotify. Och om ni undrar vilken tupp som lyser upp vägen vid bron så sitter den på "Tupphuset", ett trettonvåningshus mitt i Högdalens centrum.

DAVID BOGERIUS

GAMLA STAN FÖR BARN

CAROLINE ANDERSSON

Gudrun Wessnert.

Råttans resa

FAMILJEN RATZBERGERS GUIDE

till Gamla stan är en annorlunda guidebok – inte minst för att den kretsar kring en råttfamilj och ger en rättas blick på stadsrummet. När Slussen byggs om måste familjen Ratzberger flytta. Men det är inte lätt att hitta bostad.

"Om ni betänker att vi är 1,2 miljoner under husen förstår ni hur svårt det är ...", konstaterar det fyrbenta berättarjaget Elina Ratzberger.

– Eftersom Slussen byggs om så flyttar även verklighetens råttor. Då föddes idén att våra råttor skulle söka sig till Gamla stan för att finna sina rötter. Det blev en berättelse som tecknar en historisk bild av Gamla stan, men som också spinner på temat inflyttning och invandring. Råttmamman Elina tänker att hennes förfäder kom med handels skeppen från Tyskland, säger författaren Gudrun Wessnert, som också arbetar som museipedagog på Medeltidsmuseet.

Magda Korotynska har illustrerat guideboken som beskriver råttornas svindlande resa mot ett nytt hem.

– Både jag och Magda älskar husen och palatsen i Gamla stan. Idén var Magdas från början, då hon gärna ville måla dem. Sen kom jag på historien om familjen Ratzberger, säger Gudrun Wessnert.

Boken innehåller också fakta om historiska hus, kartor, en rutt för stadsvandring i råttornas spår och tips på museer i Gamla stan.

– Jag har velat skriva en rolig och innehållsrik historia för barn. Men det är också en familjebok, där barn och vuxna kan upptäcka Gamla stan tillsammans, säger Gudrun Wessnert.

ALEXANDRA SUNDQVIST

Därför ser Stockholm ut som det gör

Olof Hultin, Bengt Oh Johansson, Johan Mårtelius och Rasmus Waern

Guide till Stockholms arkitektur

BOKEN ÄR I dag inne på tredje upplagans andra tryckning – den gavs ut första gången 1989 – och räknas i dag som ett så kallat standardverk för den arkitekturintresserade som vill veta mer om husen i Stockholm och dess omgivning.

Fler än 400 byggnader omskrivs, många med både bilder och ritningar till kommentarerna. Av bokens fyra författare är samtliga antingen arkitekter, arkitekturforskare och/eller doktorer i arkitektur. Så nivån på texterna är underbart nördig och snäv. Ett exempel – det handlar om Bankbyggnaden på Stora Nygatan 10–12: "Skelettkonstruktionen är tydligt redovisad i fasadernas som domineras av stora, genomgående glaspartier mellan höga knippepelare. Dessa reser sig på höga postament och avslutas med helt egna kapitälformer som bär den utskjutande taklisten. Klassiska element som detaljer ur antikens triglyffris och joniska kapital har brutits ut ur sina ordinarie sammanhang och givits ny användning."

Dessutom en genomgång av Stockholms stadsbyggnadshistoria under 800 år, med ett antal kartor från 1620 fram till 1940-talet.

BÖCKER

Stockholms stads miljöförvaltning

Det smarta köket

DET ÄR ONT om kok- och matböcker med Stockholmsprägel men i våras presenterade miljöförvaltningen i Stockholms stad *Det smarta köket*.

Den klimatsmarta maten ska bli godare och den överblivna maten ska räddas innan den ruttnar. Recept- och tipssamlingen delas ut gratis i samband med olika evenemang men finns också digitalt hos stockholm.se.

Recepten har tagits fram av kocken Carola Magnusson och i fokus står råvaror med relativt små utsläpp av växthusgaser. "Vi behöver ge medborgarna förutsättningarna

Bankbyggnaden på Stora Nygatan 10–12 renoveras.

CHRISTIAN BOL STAD/CREATIVE COMMONS

Stort, smått, snett, grått, broar och hus och kyrkor och herrgårdar – byggnader du när som helst kan

passera när du rör dig i Stockholm. Med den här boken i handen vet du varför och hur och därför. **ULF STOLT**

för att agera klimatsmart", säger miljöborgarrådet Katarina Luhr (MP) och enligt Stockholms stad går boken åt som "smör i solsken". Ekologiskt smör, får vi hoppas.

DAVID BOGERIUS

Judith Drews

Stockholm – vimmelboken

STOCKHOLM – VIMMELBOKEN är en lite udda Stockholmsskildring på så vis att den är tecknad och gjord av det slags kartong som en vanligtvis kommer i kontakt med via pekböcker för de minsta.

Det är en exposé över Stockholms mest kända miljöer, rikt illustrerad av tyska Judith Drews. För att samman-

ställa boken har Drews använt sig av 1 500 foton, men också promenerat runt i ett somrigt Stockholm. På framsidan syns bland andra Selma Lagerlöf, Astrid Lindgren, drottning Silvia och tja, är det inte en lucia som guppar i en badring – med den klassiska NK-skyllten i bakgrunden?

I Drews tappning avbildas bland annat Sergels torg, Mariatorget och Djurgården på ett fantasirikt och lekfullt sätt. Det är en rolig bok som också rymmer ett antal bildgåtor för små och stora detektiver att lösa. *Vimmelboken* är utgiven av Lilla Piratförlaget (2013) och riktar sig till Stockholmsvurmare, från 3 år och uppåt.

ALEXANDRA SUNDQVIST

NALEN

JOHN MAYALL

LÖR 12/9

JANNE SCHAFFER

FRE 18/9

**CHRIS
YOUNG**

TOR 24/9

GLEN HANSARD

FRE 2/10

KITTY, DAISY & LEWIS

TOR 12/11

KID INK

LÖR 14/11

REGERINGSGATAN 74. MER INFO OCH BILJETTER PÅ

WWW.NALEN.COM 2015

NYHET! NU HAR DU TILLGÅNG TILL VÅR FANTASTISKA SKÄRGÅRD VIA RESKASSAN PÅ ACCESS-KORTET.

(MED ACCESS-KORTET FÅR DU ÄVEN TILLGÅNG TILL SL:S FÖRLUSTGARANTI.)

Reskassan på Access-kortet har ersatt båtkortet som har utgått. För dig som reser till och från Stockholms skärgård kommer det att innebära ett antal fördelar. Via reskassan har du dina resor samlade på ett och samma kort, oavsett om du åker i SL:s eller Waxholmsbolagets regi. (Notera dock att ingen av SL:s ordinarie biljettyper är giltiga inom Waxholmsbolagets trafik, och vice versa.)

Via Access-kortet får du dessutom tillgång till SL:s förlustgaranti. Då måste du dock först registrera dig på Mitt SL som du hittar på sl.se. Trevlig resa!

Susanne Bier är moralens mästarinna

En andra chans

★★★★ Danska regissören Susanne Bier är verkligen de stora moraliska frågornas mästarinna. Hon är också en instruktör av rang, och kombinerat med de för skådespelarna ofta krävande manusen bygger hon upp situationer där vad som egentligen är rätt och fel tumlas runt på högsta värme.

Under ett rutinuppdrag i en knarkarkvart hittar polisen Andreas en bebis i en banankartong i en

garderob, gravt vanvårdad. De sociala myndigheterna låter ändå det drogberoende paret behålla barnet. Andreas åker skakad hem till sitt eget lyxiga hus där hans välbärgade fru är mammaledig med deras bebis. Det är tryggt, varmt och städat. Men även i dessa välmående miljöer kan saker gå fel och en natt dör deras son i plötslig spädbarnsdöd. Här börjar en tuff kamp för Andreas som i sin iver att ta hand om sin otröstliga fru börjar tänja på de flesta etiska gränserna.

Det behövs inte hänförande miljöer eller effekter för att göra en film gripande storslagen. I *En andra chans* är miljöerna högst begränsade i antal. Filmens storhet ligger i det utmärkta skådespeleriet, Susanne Biers trygga tempo och berättelsens egen kraft.

För precis när vi tror oss veta exakt vad som ska hända härnäst kommer en ny rondell med fyra avfartsmöjligheter.

HENRIK EMILSON

FILM

Prästen i paradiset

★ Hur fan tänkte Kjell Sundvall? Han fick alltså det här manuset i handen och beslutade sig för att regissera. Tog sig an Kjell Bergqvist, som för 684:e gången i karriären inhyrdes att på farsmanér spela ännu en rumlande slarver med ett hjärta av guld, beslutade att Eva Röses karaktär bör levereras på knapp skolteaternivå och såg till att precis alla scener och repliker som försöker vara roliga genomgående saknar all oförutsägbarhet, överraskning och komisk finesse.

Filmen är katastrofalt dålig. Så – hur fan tänkte Kjell Sundvall? ULF STOLT

Life in a Fishbowl

★★★★ Detta tål att upprepas – Island är Nordens för tillfället mest spännande filmland. Något i de varma vattenkällorna där har fostrat en ny generation berättare som ger oss exceptionellt drama med mörk klangbotten.

Till en början verkar *Life in a Fishbowl* vara en episodfilm, men ganska snart märker vi att de separata berättelserna länkas ihop för varje minut filmen rullar och resultatet blir en sorgkantad story om öde och att bryta den livsväg som ibland uppfattas som utstakad för oss.

HENRIK EMILSON

Avskedsfesten

★★★★ Vem har rätt att styra över liv och död? Frågan återkommer på ålderdomshemmet i Jerusalem där många gäster har en anhörig som lider. Den uppfinningsrike Yehezkel blir ombedd av sin svårt sjuke vän Max att hjälpa honom in i döden.

Han konstruerar en maskin som Max själv kan sätta i gång och avsluta sitt liv med. Snart börjar fler be om dödshjälp. Trots de allvarliga undertonerna och ömma känslorna är humorn ständigt närvarande här. Livet, och döden, är en fest – och du är bjuden.

HENRIK EMILSON

I OSCARS FÖRSAMLING

Hon är Ingrid

INGRID BERGMAN ÄR Sveriges största skådespelare genom tiderna.

Hon föddes i Stockholm och bodde de första åren på Strandvägen 3. Stockholm var henne kärt och trots enorma framgångar med sju Oscarsnomineringar och tre vunna statyetter och ett omnämnande av det amerikanska filminstitutet som den fjärde största filmstjärnan inom amerikansk film någonsin återvände hon hit på ålderns höst.

En sorts kröning av hennes karriär var när hon för första gången samarbetade med Sveriges andra filmgigant, Ingmar Bergman, i *Höstsonaten* 1978. Rollen var hennes sista filmroll och hon Oscarsnominerades i kategorin bästa huvudroll.

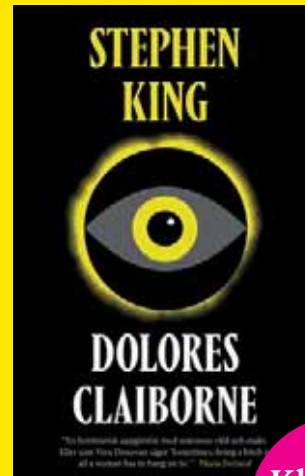
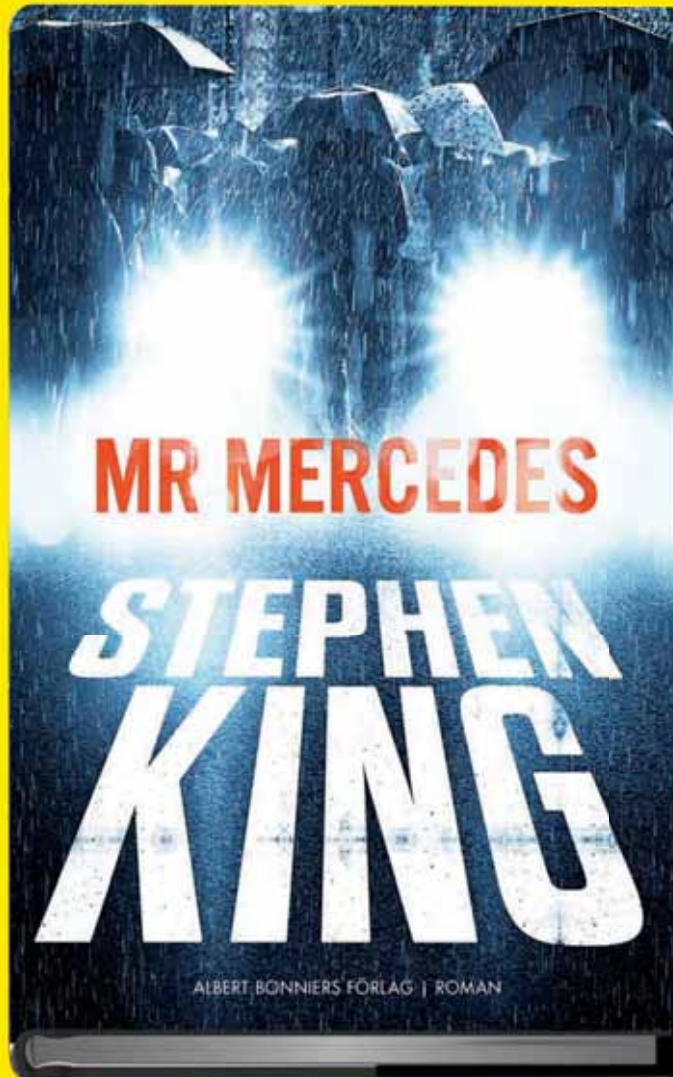
Ingrid Bergman hade en ganska sval, korrekt och ordentlig framtoning i sin yrkesroll och i rollprestationer. Därför blev det något av en skandal då hon skilde sig och blev tillsammans med den italienske regissören Roberto Rossellini. Hon fick svårt att få jobb i Amerika och arbetade några år i exil i Europa. 1956 återvände hon till USA och huvudrollen i *Anastasia*, för vilken hon knep sin andra Oscar.

I augusti kommer Stig Björkmans redan hyllade dokumentär *Jag är Ingrid*. Han blev ombedd av Ingrid Bergmans dotter Isabella Rossellini att göra en film om mamman, han har fått tillgång till privata filmer och nyfunna dagböcker och inte minst ställer alla hennes fyra barn upp på intervjuer om sin mor.

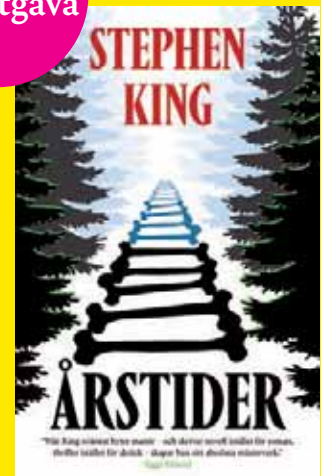
Det ger en mer heltäckande bild av skådespelaren som just i augusti skulle ha fyllt 100 år om hon levat. Ingrid Bergman avled på sin födelsedag 1982, 67 år gammal, och är begravd tillsammans med sina föräldrar på Norra begravningsplatsen i Stockholm.

HENRIK EMILSON

STEPHEN KING

Klassiker
i nyutgåva

En garanterad spänningsfylld sommar

tillsammans med en av vår tids främsta författare
inom skräck- och thriller-genren

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

ANNA CHARLOTTA GUNNARSON:

"Alla perioder är politiska, vi måste bara få syn på det"

I **FJÖL KOM** Anna Charlotta Gunnarsons bok *Popmusik rimmar på politik* och i sommar hör vi henne i den sjunde säsongen av Utbildningsradions serie *Pop och politik*. Årets säsong lyfter fram kvinnorna som förändrat vår samtid.

Vilka är de första politiska låtar med Stockholmsprägel du kommer att tänka på?

– "Lyckliga gatan" med Anna-Lena Löfgren. Texten skrevs av Britt Lindeborg som är en av mina stora förebilder, men egentligen är låten knepig. Folkhemsnostalgi som romantiserar den tid som varit, med små röda stugor, men den tiden var ju också fylld av fattigdom och stor misär. Sen tänker jag också på Ison & Fille med "Vår sida av stan" och Little Jinder med "Vita bergens klockor".

Finns det några särskilda tidsperioder då det skrivits fler politiska låtar i Stockholm än annars?

– Alla perioder är politiska, vi måste bara få syn på det. Under sextioalet var det många som liksom Anna-Lena Löfgren sjöng om just rivningshysterin medan andra skildrade den framväxande komforten. Sjuettioalet var fyllt av punk och prog och stödgalar mot och för allt och alla. På åttioalet handlade många Stockholmslåtar om konsumtion och dekadens. Under nittiotalet började kidsen från de bespottade betongområdena göra skivor, plus att

vi hade begåvats med många unga med rötter i andra länder och med föräldrar som ofta var mycket politiskt engagerade. Det märktes i musiken. Och de senaste 15 åren har varit överfulla av låtar om strukturproblem och politisk namedropping. **Hårdrocks- och schlagertexter är sällan politiska. Vad tror du att det beror på?**

– Jag håller inte med. Schlagervärlden är fylld av samtidskommentarer, det handlar om konflikthårda, regimkritik, hbtq-frågor, feminism och barns rättigheter. Bara i år var ju flera ESC-bidrag tydligt politiska. Och hårdrocken har en fäbless för historier om krig, religion, utanförskap, livet, döden, brott och straff, så det beror nog bara på hur en

definierar begreppet politik. Jag ser alla låtar som en spegel av samhället, och då blir varje textrad betydelsefull. **Hur kreddigt är det att skriva politiska texter i dag?**

– Eftersom så väldigt många har börjat ta ställning via musiken är det nog lite mer safe nu än för några år sen, du sticker inte ut hakan lika mycket i dag, eftersom många artister sluter upp kring viktiga ämnen. Folk som reagerar mot orättvisor, inte medvetet kränker nån och tar ansvar för sin åsikt är värda all respekt. Även om de tycker nåt som jag inte håller med om.

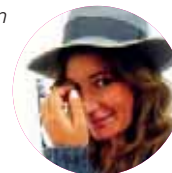
DAVID BOGERIUS

FOTNOT *Pop och politik* sänds hela sommaren på lördagar 11:04 i P4.

AK VON BEGRAVNING

Bränner sin egen bro

POPARTISTEN AK VON Malmberg gjorde konst för att finansiera inspelningen av sina senaste skiva *Hens majestät AK von Malmberg*. Hennes 100 verk under 100 dagar var en sorts innovativ crowdfunding med konst som betalningsmedel.

Nu begraver den konstskoleutbildade artisten popkarriären, med tre skivor i bagaget, till förmån för måleriet. Under parollen *AK von Malmberg är död* ger AK von Malmberg en sista konsert vid festivalen Stockholm Music and Arts i början av augusti.

– På festivalen ska jag dö som popartist och återfödas som konstnär, säger AK von Malmberg. Tidigare har jag känt att musiken och konsten gett varandra energi, men nu har måleriet tagit över helt. Jag bränner hellre broar än håller på och "småduddar".

Det senaste året har AK von Malmberg ställt ut vid sex tillfällen. Under festivalen visas hennes oljemålningar på Teater Galeasen.

– Jag gör oljemålningar med inslag av bladguld eller slagmetall. Ett återkommande motiv är starka prepubertala flickor. De är nakna, men aldrig utsatta. Jag minns den tiden, då en var superstark och kunde klättra högst upp i alla träd. Innan en hade stressat sönder sig, druckit vin eller ens rökt en cigarett. Det var en tid av total balans. Vissa tycker att flickorna är läskiga, andra helt magiska. Motivet slår an nånting hos de flesta. **ALEXANDRA SUNDQVIST**

ZELDA AV LINA NEIDESTAM

Småbladig

Elin Jättne tillverkar blomsterkransarna till P1:s Sommarvärdar.

BRILJANT

– När vi kommer till Radiohuset strax innan presskonferens är det ofta stor uppståndelse med journalister och Sommarvärdar i en salig blandning. Många är nyfikna och vill titta på kransarna innan vi packat upp dem. Vi är fyra stycken som gör kransarna kvällen innan presskonferensen. De ska vara i olika storlekar och med varierande färger. Kransarna förvaras i en påse över natten för att hålla fukten.

– Blåklint, riddarsporre, daggkäpa, klöver, prästkrage och stjärnflocka är några av blommorna i årets kransar. Vi får inga direktiv från Sveriges Radio om blommor och utseende utan får välja fritt. Jag tycker inte att kransen ska vara för dominerande. Det är personen som ska vara i fokus, inte blommorna. Samtidigt ska den förstärka känslan av sommar.

– Det tar ungefär 30 minuter att göra en krans och jag lägger upp alla blommor bredvid mig innan jag sätter in gång. Jag lindar dem på en rak ståltråd och sätter ihop till krans när blommorna är på. Det är vanlig ståltråd i basen och mjuk myrtentråd runt blommorna.

– Blomsterkransen har blivit en symbol för Sommar i P1. Men vi gör ingen större sak av att det är vi som tillverkar kransarna. Det går nog från mun till mun, för ibland kan det komma in nån i butiken och ge oss beröm.

– Självklart gör jag kransar till nära och kära på midsommaraffon. Då sätter jag mig tidigt på morgonen lite för mig själv och slipper allt annat ståhej. Ett tips till dem som vill göra lyckade kransar är att inte ta för stora blommor utan i stället tänka småblomligt. Det går utmärkt att torka en blomsterkrans.

BERÄTTAT FÖR **GERD ERIKSSON**
FOTO **MARTINA HOLMBERG**

FAKTA

Elin Jättne har Hellborgs Blomsteraffär liksom både hennes mamma och mormor haft.

KÖPTE DU DEN HÄR TIDNINGEN?

DÅ KAN DET VARA DIG VI SÖKER.

Att visa empati och bistå andra människor är en del av vår verklighet. Hemvärnet är en del av Försvarsmaktens insatsorganisation och utgör nästan hälften av Försvarsmaktens personal. Hemvärnsförbanden är moderna krigsförband med uppgift att skydda, bevaka, ytövervaka samt stödja samhället vid kris. En deltidstjänst inom Hemvärnet är en deltidstjänst där du får göra skillnad på riktigt. Ansök till Hemvärnet på jobb.forsvarsmakten.se

Som vilket annat jobb som helst. Nästan.

"Det är givande samtal"

Köper du alltid tidningen på samma plats?

– Ja, alltid här. Vi åker hit med bilen på fredagarna och storhandlar. Då passar vi på att köpa tidningen när det kommit ett nytt nummer. Säljaren Peter som står här är väldigt trevligt vi brukar alltid prata en stund och det är givande samtal.

Vad tycker du om innehållet?

CITY GROSS LÄNNA, 13.30
NAMN: Ulla-Britt Törnblom
ÅLDER: 79 år
BOR: Nacka

– Det är en bra tidning, jag läser det mesta. Bäst är reportagen och artiklarna om olika människor och deras livsöden. Och så gillar jag korsordet, det löser jag gärna.

Hur smakade chokladglansen du just åt?

– Väldigt gott, det var faktiskt årets första.

TEXT **GERD ERIKSSON**

FOTO **MAGNUS SANDBERG**

Kommande hemmamatcher:

MÅNDAG	13/7	19:00	BAJEN – FALKENBERGS FF
MÅNDAG	27/7	19:05	BAJEN – IFK NORRKÖPING
SÖNDAG	9/8	17:30	BAJEN – IF ELFSBORG

*Säkra din plåt på hammarbyfotboll.se eller axs.com
Varmt välkommen!*

Photo: © Inez van Lamsweerde & Vinoodh Matadin. Courtesy: Gagostan gallery

Inez & Vinoodh

Pretty Much Everything 2015

I över två decennier har Inez van Lamsweerde och Vinoodh Matadin utmanat och inspirerat modefotografin med sitt noggranna och djärva bildspråk. De rör sig obesvärat i gränslandet mellan konst, mode och reklam. På Fotografiska visas nu i sommar, för första gången i Norden, ett spektrum av parets ikoniska porträtt, mode, collage och skulpturala verk.

T-bana Slussen, Stadsgårdshamnen 22 | Öppet alla dagar 9–23 | fotografiska.se

Fotografiska

HUVUDPARTNER

LUMIX

PARTNERS

Clear Channel

LINDAHL

EY
Building a better
working world

TELE2